Nummer Toegang: 1.10.78

Verzameling stukken, afkomstig van Salomon Sweers (levensjaren 1611-1674), Jeremias van Vliet (levensjaren ca. 1602-1663), Jacques Specx en François Mannis

Deze inventaris is geschreven in hetNederlands

3

INHOUDSOPGAVE

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF INHOUD EN STRUCTUUR VAN HET ARCHIEF .	5
Aanwijzingen voor de gebruiker	
Openbaarheidsbeperkingen	
Citeerinstructie	
Archiefvorming	9
Geschiedenis van de archiefvormers	
Salomon Sweers.	9
Jeremias van Vliet.	13
Jacques Specx.	16
François Mannis	16
Inhoud en structuur van het archief	17
Inleiding.	17
BESCHRIJVING VAN DE ARCHIEFBESTANDDELEN	19
a Stukken van Salomon Sweers, Jeremias van Vliet en Jaqcues Specx	20
b Stukken van François Mannis	

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archief:

Collectie Sweers

Periode:

1620 - 1674

Archiefbloknummer:

1213

Omvang:

6 m. portefeuilles staand, 37 cm.

Archiefbewaarplaats:

Nationaal Archief, Den Haag

AANWIJZINGEN VOOR DE GEBRUIKER

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Het archief is volledig openbaar

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het geraadpleegde archief tenminste eenmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met de verkorte aanhaling:

VOLLEDIG:

Nationaal Archief (NA), Den Haag,

Stukken van S. Sweers, J. van Vliet, J. Specx en F. Mannis

nummer toegang 1.10.78, inventarisnummer ...

VERKORT:

NA, Stukken van Sweers, van Vliet c.s., 1.10.78, inv. nr.....

ARCHIEFVORMING

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMERS

SALOMON SWEERS.

Gegevens over het gezin, waartoe Salomon Sweers behoorde, zijn opgeteekend en bijeengebracht door zijn jongeren broeder, den bekenden vice-admiraal Isaäc Sweers. Diens collectie, voorzover op het zeewezen betrekking hebbend, is in 1892 aan het Rijksarchief te 's-Gravenhage geschonken; de papieren, de familiegebeurtenissen betreffend, zijn aan het gemeentearchief van Amsterdam gekomen. In de verzameling te 's-Gravenhage bevindt zich evenwel een register, waarin geslachtkundige aanteekeningen zijn opgenomen; dit register is eene notitie, waarin journaalsgewijze staat opgeteekend hetgeen met Isaäc Sweers is voorgevallen. Met gebruikmaking der gegevens van Isaäc Sweers is de genealogie van het geslacht Sweers in: Elias, Vroedschap van Amsterdam, gepubliceerd.

Salomon Sweers werd 15 juni 1611 te Nijmegen geboren als zoon van Aernt Sweers en Alida van Bronckhorst. Nadat de vader door de provincie Gelderland voor het tijdvak 1627 - 1634 gecommitteerd was tot bewindhebber der O.-I. Compagnie ter Kamer Amsterdam, verhuisde de familie naar deze stad. Het gezin van Aernt Sweers, telde toen acht kinderen, in volgorde van leeftijd geheeten: Judith, Jan, Salomon, Jacob, Abraham, Catharina, Isaäc en Benjamin.

Ongeveer 1629 is Salomon Sweers te Amsterdam als Klerk op het comptoir der O.-I. Compagnie in dienst getreden . Zulks blijkt uit eene resolutie van bewindhebberen der Kamer Amsterdam van 23 december 1630, welke vermeldt, dat Sweers destijds als zoodanig twee jaren dienst had gedaan. Op het comptoir bleef Salomon werkzaam, totdat hij in december 1632 naar Oost-Indië vertrok. Hij maakte de reis in de kwaliteit van secretaris van de vloot, welke onder commando stond van Anthonio van Diemen. [2] Deze, door Bewindhebberen herbenoemd tot Directeur-generaal, bevond zich op het schip "Amsterdam" (ook Nieuw-Amsterdam genoemd). In hun brief van october 1632 schreven Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal van raden van Indië, dat Salomon ging onder het oog van Van Diemen, om verder in Indië geëmployeerd te worden; Heeren Zeventien twijfelden niet, of de Compagnie zou in Indië van hem goede diensten trekken.In juli 1633 arriveerde het schip "Amsterdam" voor Batavia. [3]

Van zijn dienst in Oost-Indië geeft Sweers zelf een kort overzicht in een rekwest van september 1638, door hem gericht aan de Grafelijkheids-Rekenkamer van Holland. [4] Daarin staat vermeld, dat hij, als secretaris op de vloot onder Van Diemen uitgekomen, de Compagnie gediend heeft in de kwartieren van Guzeratte en Perzië, Japan en de kust van China, Amboina, en Banda, benevens op Java.

Waarschijnlijk zal Sweers naar Guzeratte zijn gegaan met de vloot, die onder commando van commissaris Philip Lucasz. in augustus 1633 naar Guzeratte-Perzië uitzeilde. Sweers' mededeling over zijn dienst aldaar wordt toegelicht door een document, dat zich bevindt bij de Sweers-papieren in de collectie C. S. Het is eene verklaring, afgegeven door Johan van Twist, gewezen opperhoofd over de comptoiren Amadabath, Cambaya, Brodera en Brotchia in het Rijk van Guzeratte; Van Twist verklaart daarin, dat Salomon Sweers, onderkoopman,

^{2.} Rekwest van Salomon Sweers aan de Grafelijkheids-Rekenkamer van Holand, september 1638

^{3.} Van Rhede van der Kloot, De Gouverneurs-generaal van Nederlands-Indië , pg 46, vermeldt foutief , dat Van Diemen reeds in april 1632 het vaderland verliet en in september 1632 te Batavia terugkeerde.

^{4.} Archief Rekenkamer

gedurende achttien maanden als kassier op het comptoir Amadabath zich eerlijk en getrouw in Compagnie's dienst heeft gedragen.

De verklaring is geteekend te Batavia 1 augustus 1636, en Sweers zal zich dus op dit tijdstip op Java hebben bevonden. Ten aanzien van hetgeen hij voorts mededeelt over zijne werkzaamheid op Amboina en Banda vinden wij eene bevestiging in de bescheiden aangaande den scheepstocht, einde december 1636 naar de Ambonsche kwartieren ondernomen onder bevel van Gouverneur-generaal Van Diemen. Op de vloot blijkt zich ook de onderkoopman Salomon Sweers te hebben bevonden. In het Compagnies-archief is bewaard gebleven een copieboek van brieven, orders en commissiën, van Gouverneur-generaal en Raden op deze tocht uitgegaan: in Van Diemen's brief naar Batavia van 15 april 1637 wordt melding gemaakt van Sweers. De Ambonsche armada was midden juli 1637 voor Batavia teruggekeerd.

Op 16 augustus 1637 huwde Salomon Sweers aldaar met Catharina Jansdr. (geboortig van Hoorn), weduwe van Dirck Jemming, secretaris van den Raad van Justitie. Met de retourvloot, die einde van dat jaar onder commando van Artus Gijsels, Raad van Indië, vertrok, keerden Sweers en zijn vrouw naar patria terug; zij waren aan boord van de "Hollandia". [5] In mei 1638 kwam dit schip voor Texel aan.

Tijdens zijn verblijf in Indië waren Sweers' ouders te Nijmegen, waarheen zij metterwoon waren teruggekeerd, in 1635 komen te overlijden.

Spoedig na zijne aankomst, solliciteerde Sweers bij de Grafelijkheids-Rekenkamer van Holland naar het ambt van schout van Texel, baljuw van Eierland; hij kreeg de betrekking, waartoe hem 9 october 1638 commissie werd gegeven.

Na verloop van twee jaren besloot Sweers opnieuw naar Oost-Indië te gaan. Door de Heeren Zeventien, in september 1640 vergaderd, werd Salomon Sweers in dienst genomen, om vergezeld van zijn huisvrouw, in de kwaliteit van extra-ordinair Raad van Indië in het aanstaande voorjaar te vertrekken.

April 1641 zeilde Sweers van Texel uit op "De Vogel Struys", die tegelijk vertrok met het schip "Wesel", waarop zich de tot de extra-ordinaris Raad van Indië benoemde Cornelis Witsen bevond. Beurtelings zou elk der Raden voor een maand de commando-vlag voeren.

[6] Over Sweers' reis tot Kaap de Goede Hoop is een relaas te vinden in brieven, augustus 1641 in Tafelbaai geschreven, waarvan afschriften zijn bewaard in het archief der O.-I. Compagnie. Een deze brieven is gericht aan zijn broeder Jacob, die als opperkoopman aan boord was van het schip "Wesel". Uit dezen brief vernemen wij, dat zich bij Salomon Sweers, behalve zijne vrouw, ook bevonden zijne jongste zuster en broeder, Catharina en Benjamin

Salomon Sweers, extra-ordinaris Raad van Indië, kwam begin November 1641 te Batavia aan.

- 5. Seinbrief voor de retourvloot 15 december 1637, in de collectie C. S.
- 6. Brief van Sweers aan Gouverneur-generaal Van Diemen, 30 september 1641 in collectie C. S.
- 7. Van de acht kinderen uit het gezin van Aernt Sweers, was destijds geen meer in Nederland. De dochter Judith en de oudste zoon Jan, boekhouder op het comptoir der O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam, waren gestorven. Abraham was in dienst der W.I. Compagnie naar Brazilië gegaan; als ***** van een compagnie soldaten den tocht tot verovering van San Paulo de Loanda in Angola medemakend, werd hij augustus 1641 aan scheepsboord vermoord. In dienst der W.I. Compagnie had zich ook Isäac naar Brazilië begeven; aldaar werd hij in februari 1641 tot eersten klerk ter secretarie van den Politieken Raad aangesteld

Van 15 November af nam Sweers deel aan de vergaderingen van den raad van Indië. Krachtens resolutie van dit college van 20 December 1641 kreeg hij zitting in den Raad van Justitie als vice-president. De Raad van Indië bestond destijds, nadat François Caron als commandeur der retourvloot was vertrokken, uit den Gouverneur-generaal Van Diemen, den Directeur-generaal Cornelis van der Lijn, den raadspensionaris mr. Joan Maetsuyker en den extra-ordinaris Raad Justus Schouten, waarbij toen nog kwamen: Salomon Sweers en Cornelis Witsen.

In zijne vergadering van 1 februari 1642 werd door den Raad eene regeling voor de verdeeling van sommige werkzaamheden getroffen. Gouverneur-generaal Van Diemen had reeds in de raadszitting van 23 october 1641 deze aangelegenheid ingeleid; hij had toen voorgedragen, dat door het toenemen van den Staat der Compagnie in Indië de besoignes meer en meer verzwaarden, zoodat het opstellen der vereischte schrifturen naar de diverse kwartieren (werkzaamheid tot nu toe voornamelijk door den Gouverneur-generaal alleen gedaan) door één persoon bezwaarlijk zou kunnen worden bijgehouden. Van Diemen gaf derhalve in overweging, of het voor de Compagnie tot verlichting van zijne persoon en tot "aankweeking" van de andere leden niet dienstig zoude wezen het generale werk over de raadspersonen eenigzins te verdeelen. De op de 1 februari 1642 getroffen regeling hield in, dat het opstellen van het generaal dagregister van het gepasseerde in Indië, tot nog toe door raadpensionaris Maetsuyker gehouden, onder de Raden verdeeld zoude worden, zoodat dit zoude bestaan uit vijf deelen, elk verschillende kwartieren van Indië betreffend; tevens zou dan het concipiëeren der antwoorden op de brieven, uit de kwartieren ontvangen, door de Raadsleden moeten geschieden. Salomon Sweers kreeg voor zijn deel de behandeling der papieren van Guzeratte, Hindustan, Perzië en Mocha. De bescheiden afkomstig van Sweers, aanwezig in de collectie C. S., wijzen uit, dat hij de eerste maal niet alleen het relaas van deze kwartieren, maar ook dat betreffende Choromandel, Bengalen en Pegu (toegewezen aan den secretaris van den Raad Pieter Mestdagh) bewerkte, waarbij het volgend jaar nog kwam het verslag over Ceylon en de Kust van Indië.

Nauwelijks had Sweers een kwart jaar in den Raad van Indië zitting gehad of hij werd in de waarneming van zijn ambt geschorst. Er was ontdekt, dat hij voor eigen rekening een partij barnsteen (hem, zijn broeders en Jacob en Benjamin en zijne zuster Catharina gemeenschappelijk toekomend) benevens eenige andere koopmanschappen aan een Chinees had verkocht - een particulier handeldrijven, dat den Compagnies-dienaren bij den Generale Articul-brief streng verboden was. In hun zitting van 22 februari 1642 besloten Gouverneur-generaal en Raden tegen niet der vergadering aanwezigen Sweers proces aanhangig te maken bij den Raad van Justitie en hem zoolang den toegang tot den Raad van Indië en dien van Justitie te ontzeggen. Sweers wendde zich daarop tot de Raden van Indië ieder afzonderlijk, opdat de zaak geen voortgang zoude hebben, maar dit mocht niet baten, zoodat Gouverneur-generaal en Raden op 10 maart bij het genomen besluit volhardden. Door den Raad van Justitie werd Sweers bij uitspraak van 5 april 1642 van zijn ambt gesuspendeerd tot discretie van den Gouverneur-generaal. Deze won de adviezen der Raden van Indië in en het resultaat was, dat Sweers op 7 juni 1642 door Van Diemen provisioneel in in zijn vorige kwaliteit hersteld, mits Bewindhebberen in Nederland zulks goedkeurden.

Sweers was gehuisvest in het kasteel te Batavia. Te zijnen huize overleed in april 1642 de jongste broeder Benjamin, assistent op de secretarie van den Gouverneur-generaal. Broeder Jacob huwde in mei 1642 te Batavia met Maria Aux Brebis (geboortig van Hamburg), weduwe van den kapitein-majoor in dienst der O.-I. Compagnie Adriaaen Anthonisz., eerder weduwe van den opperkoopman der O.-I. Compagnie Adriaen Daniël de Bucqoy. Catharina Sweers werd juli 1642 de vrouw van jeremias van Vliet, laatstelijk als commissaris naar Siam gedien hebbend.

Sweers' ambtelijk werkzaamheid te Batavia in de volgende jaren vinden wij toegelicht door enkele resolutiën van Gouverneur-generaal en Raden. Het commissariaat van de monstering der van Batavia vertrekkende schepen en jachten benevens het opzicht over de generale equipage werd hem 2 augustus 1642 opgedragen. Bij resolutie van 1 october 1642 kreeg hij aanstelling tot visitateur-generaal der negotieboeken in Indië. Op 5 januari 1643 wees de Raad van Indië hem aan als president van het College van Weesmeesteren.

De resolutie, door den Raad van Indië in de zaak Sweers genomen, zond Van Diemen aan Bewindhebberen bij brief van januari 1643. Heeren Zeventien beantwoordden dit schrijven in augustus; zij deelden daarin mede, dat - hoewel de zij de zaak van groot gevolg oordeelden - zij goedvonden het te laten bij het in den Raad van Indië gevallen besluit, met dien verstande evenwel, dat men Sweers voortaan gebruiken zou, waar hij het beste dienst zou kunnen doen, zonder hem verder in de Raad van Indië te admitteeren, hetgeen naar de mening van de Heeren Zeventien al te aanstootelijk zoude wezen. In april 1644 kwam de missive van Bewindhebberen te Batavia aan. Ondanks hun verbod bleef Sweers zitting houden in den Raad van Indië. Spoedig daarna, op 13 mei 1644, kreeg hij van dit college eene benoeming tot opperregent van Compagnie's ziekenhuis en bij resolutie van 17 juni 1644 werd hem opgelegd de uitbetaling der maandgelden benevens het toezicht op de beoken van het soldijcomptoir.

Voor den Gouverneur-generaal Van Diemen heeft Sweers groote achting gekoesterd en blijkbaar bleef de landvoogd ook hem genegen. Geheel anders was de verhouding van Sweers tot den Directeur-generaal Cornelis van der Lijn, oudsten Raad van Indië. Op een maaltijd ten huize van Sweers in januari 1645 kwam het tusschen deze beiden tot een hevige twist, waarbij Van der Lijn tegenover Sweers' vrouw van den rottang gebruik maakte en Sweers den Directeur-generaal beleedigende woorden toevoegde. De Raad van Indië hield zich met het geval in zijne zitting van 22 februari bezig. Gouverneur-generaal Van Diemen kwam in april 1645 te overlijden. Het oppergezag kwam aan Van der Lijn, onder den titel van "President in Rade van Indië". In het sterk geslonken college der Hooge Regeering, waarin Maetsuycker als eenige ordinaris Raad zitting had, zouden voortaan de extra-ordinaris Raden Sweers en Simon van Alphen mede in alle zaken concludeerende stem hebben.

Een tweede inbreuk van Sweers op zijn compagnie's verbod van particulieren handel door de ambtenaren zou zijn ontslag uit den dienst der Compagnie ten gevolge hebben. Over de toedracht heeft P. A. Leupe reeds een en ander medegedeeld in een opstel Salomon Sweers, Raad van Indië 1644 (Bijdragen voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, Reeks 3, Deel 8), waartoe van de stukken in de collectie C. S. gebruik is gemaakt. Uit eenige door de kamer Amsterdam onderschepte brieven werden Heeren Zeventien in september 1644 geïnformeerd, dat Sweers zich wederom aan particulieren handel en correspondentie had schuldig gemaakt. In aanmerking nemend het exorbinant toenemen van den vrijen handel door de ministers der Compagnie en de voorgaande ongeoorloofde handeling van Sweers (die een zoodanige honorable charge als Raad-extra-ordinaris van Indië had) besloten Heeren Zeventien, dat Sweers buiten dienst en gage van de Compagnie zou gehouden worden. Nadat de Raad van Indië in juli 1645 van dit besluit kennis had gekregen, nam Sweers aan de zittingen der Hooge Regeering niet meer deel. Bij Raadsresolutie van 29 juli 1645 werd hij verder ontlast van het uitbetalen der maandgelden en het opzicht op het soldijcomptoir; tot zijn vertrek zou hij nog in functie blijven als president van Weesmeesteren en opperregent van het ziekenhuis.

De resolutiën van den Raad van Indië van 16 en 25 November 1645 maken nog melding van heftig optreden van Sweers; hij had den extra-ordinaris Raad Van Alphen beschuldigd van particuliere negotie, maar verklaarde later, dat zijne bewering in dronkenschap gedaan was.

Tot de administratie zijner goederen in Indië wees Sweers aan: Frederick Coyett, opperkoopman, en Hendrick van Seelst, kassier van het kasteel te Batavia.

Met de retourvloot, die einde december naar patria vertrok, verlieten Sweers en zijne vrouw op het schip "Vrede" Batavia; einde juni 1646 kwamen zij in Nederland aan.

Aanstonds wendde Sweers zich tot Heeren Zeventien in eene remonstrantie, die bewaard is onder zijne papieren en naar dit document gepubliceerd door Leupe in *Bijdragen voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, Reeks 3. Deel 8.*

Sweers, die zich als koopman te Amsterdam vestigde, zou in zijn verdere leven een tegenstander der V. O. I. Compagnie blijven. Hierop wijzen enkele bescheiden onder zijne papieren, waaruit blijkt dat hij zich geïnteresseerd heeft voor de buitenlandsche pogingen tot oprichting van Indische handelscompagnieën. Hetgeen in zijne papieren voorkomt over de verstandhouding tot François Caron, heeft Leupe reeds medegedeeld in het bovenaangehaald opstel.

Salomon Sweers overleed te Amsterdam 2 maart 1674

JEREMIAS VAN VLIET.

Over zijn afkomst en diensttijd bij de Oostindische Compagnie tot 1639 heeft Van Vliet zelf mededeelingen verstrekt in een schrijven gericht aan de Weeskamer zijner geboortestad Schiedam, dat onder zijn papieren bewaard is gebleven.

Van Vliets geboortejaar is waarschijnlijk1602, daar hij in 1642 als 40 jarige vermeld wordt. [9] Zijne ouders waren Eeuwout Huybrechtsz. van Vliet en Maritge Cornelisd.

Van de vijf zonen uit hun gezin zouden er drie naar Oost-Indië gaan: Eeuwout, Daniël en Jeremias. Nadat hij in burgelijken staat in zijn geboortestad Schiedam gewoond en den meesten tijds levens daar door gebracht had, besloot Jeremias, aangezien het geluk hem naar wensch niet wilde dienen" zijn fortuin in Indië te zoeken. Voor de kamer Rotterdam der O.-I. Compagnie vertrok hij in mei 1628 op "Het Wapen van Rotterdam" als assistent naar Batavia, waar hij februari 1629 aankwam.

In dezen rang ging Jeremias van Vliet in juni 1629 naar Japan, toen daarheen commandeur Willem Jansz. werd gezonden tot wegneming van de voor de Compagnie's handel gerezen zwarigheden. In de komende moeilijke jaren bleef Van Vliet in Japan, totdat hij in Januari 1633 naar Batavia terugkeerde, waar hij de volgende maand arriveerde.

Op het comptoir te Firando was Van Vliet bevorderd tot onderkoopman op voorwaarde van approbatie door den Gouverneur-generaal. Na aankomst te Batavia werd zijne bevordering bevestigd door Gouverneur-generaal Brouwer onder driejarig verband van dienst.

In april 1633 vertrok Jeremias van Vliet naar Siam met het schip "Delft", waarop zich ook bevond het opperhoofd der Compagnie in Siam Joost Schouten. [10] Deze reisde in de volgende jaren telkens naar Batavia heen en weder en liet zich dan het beheer in Siam over aan Van Vliet als waarnemend opperhoofd. Onder diens bestuur had in december 1636 de gevangenneming van enkele van Compagnie's bedienden door de Siammers plaats; Van Vliet

^{9.} Door Salomon Sweers in diens brief in collectie C.S., Inv. n°. 2, fol. 30.

^{10.} Instructie van 9 april 1633 in Batavia's uitgaand briefboek.

rapporteerde daarover uitvoerig aan de Hooge Regeering. [11]

Bij resolutie van 23 juli 1636 hadden Gouverneur-generaal en raden besloten Van Vliet in den rang van koopman tot opperhoofd van het comptoir Siam aan te stellen. Van Vliet meende aanspraak te mogen amken op eene bevordering tot den rang van opperkoopman en kreeg vergunning naar Batavia te komen om de Hooge Regeering rapport uit te brengen.

[12] Midden Februari 1638 vertrok hij uit Judia en kwam begin April met de "Oostcapelle" voor Batavia. Daar trof hij, aangezien Gouverneur-generaal Van Diemen wederom naar de Ambonische kwartieren was vertrokken, den Directeur-generaal Philip Lucasz. als hoogsten gezaghebber aan. Voor dezen stelde Van Vliet beschrijvingen van Siam op, die vele jaren na Van Vliet's dood in druk is uitgegeven onder den titel: *Beschrijving van het Koningrijk Siam mitsgaders het verhael van den oorsprong, onderscheid, politieke regeering, d'ecclesiatique en costuymelijke huyshoudingen van d'edelen en burgerlijke lieden, alsmede den loop der negotie en andere remarquable saeken des Koningrijks Siam.*(Leiden 1692). [13] Van den Raad van Indië kreeg Jeremias van Vliet bij resolutie van 17 augustus 1638 zijne bevordering tot opperkoopman onder driejarig verband. Kort daarop vertrok hij als opperhoofd van het comptoir Siam naar zijne oude standplaats.

Tijdens zijne nieuwe dienstperiode in Siam zou Van Vliet op zijn *Beschrijving* nog een tweetal schrifturen laten volgen.

Het eene bevat een kroniek der Siameesche Koningen en is onder zijne papieren in de collectie C. S. bewaard gebleven; de title er van luidt; *Cort verhael van 't naturel, eynde der volbrachter tijt ende successie der Coningen van Siam, voor sooveel daer bij d'oude historien bekent zijn*; het was voor Gouverneur-generaal Van Diemen bestemd en gedagteekend 8 februari 1640

In hunne missive van 4 mei 1640 betuigden G.-G. en Raden aan Van Vliet hun dank; zij hadden het Tractaat van de successie der Siamsche Koningen en hun denkwaardig bedrijf, door Van Vliet beschreven en aan hen gedediceerd, aangenaam geaccepteerd; ïn toecomende sullen diergelijcke geschriften ons behaeglijck en U. E. loffelijck zijn".

Het daarbij aansluitend schriftuur is het *Historiael Verhael*enz., gedateerd 31 december 1640, hetwelk zich eveneens bij Van Vliet's papieren in de collectie C. S. bevindt. Van dit verhaal is eene Fransche vertaling (van de hand van Abraham de Wicquefort) in 1663 te Parijs verschenen [14]

In mei 1641 kwam van Vliet wederom te Batavia om aan de Hooge Regeering rapport over Siam uit te brengen [15] In september 1641 keerde hiij terug in den rang van Commissaris; het was zijne laatste reis naar Siam, vanwaar hij mei 1642 op Batavia arriveerde.

Op 31 juli 1642 huwde Jeremias van Vliet aldaar Catharina Sweers, zuster van den extra-ordinaris Raad van Indië Salomon Sweers. [16] In een brief aan familieleden, waarin Sweers dit huwelijk mededeelt, karakteriseert deze zijn schoonbroeder als een gauw

^{11.} Dit rapport is gepubliceerd in eene te Amstredam in 1647 verschenen uitgave, vermeld bij: Tiele, *Mémoire bibliographique sur les journaux (voyages) neerlandais*,p. 262.-Zie verder den inhoud van Van Vliet's verslag in het gedrukte Daghregister van Batavia 1637,p. 137 vlg.

^{12.} Brief G.-G. en raden van Indië 25 augustus 1637.

^{13.} Tiele, Mémoire bibliographique, p. 269.

^{14.} Tiele, Mémoire Bibliographiquep. 271

^{15.} Resol. G.-G. en raden 13 mei 1641

^{16.} Volgens aantekeening van Isaäc Sweers (Verzameling Isaäc Sweers, Inv. nr. 3)

geëxperimenteerd persoon, wiens vermogen op 30.000 gulden werd geschat. [17]

De Raad van Indië wees aanvankelijk van Vliet aan om als opperhoofd in Perzië opvolger van Wolbrandt Geleynsz. de Jongh te worden, doch wijsigde dit plan, toen door het ziek worden van Cornelis Witsen diens commissie naar Malakka moest vervallen. Bij resolutie van 6 september 1642 benoemden Gouverneur-generaal en Raden daarop Van Vliet om den Gouverneur van Malakka Joan van twist te vervangen.

Toen bij resolutie van 4 mei 1644 Gouverneur Van Vliet's diensttijd opnieuw onder driejarig verband verlengd werd, stelde de Raad van Indië als titel voor hem vast: Vice-Gouverneur en directeur van de stad Malacca en ressort van dien. Bij reslolutie van 3 april 1645 werd hem de rang toegestaan van extra-ordinaris Raad van Indië onder voorwaarde, dat hij zijn diensttijd van drie jaar in Malakka zoude doorbrengen.

Na bekomen vergunning van den Raad van Indië reisde Van Vliet nog hetzelfde jaar voor particuliere affaires naar Batavia, waar hij einde november aankwam. [18] Hij werd daar in een proces gewikkeld tegen den opperkoopman Dirck Snouck, die als tweede persoon in Malakka gediend had; het voornaamste punt der kwestie raakte de Compagnie, namelijk dat in de Directie van Compagnie's zaak in Malakka zeer frauduleus zoude zijn gehandeld. [19] Bij uitspraak van den Raad van Justitie van 18 Augustus 1646 werden Van Vliet en Snouck beiden gesuspendeerd in ambt, qualiteit en gage. [20]

Van de gelegenheid der inauguratie van Cornelis van der Lijn als Gouverneur-genraal maakten Van Vliet en Snouck gebruikt om opheffing der suspensie te verzoeken, die hun op 20 october 1646 door den Raad van Indië werd toegestaan. Naar Malakka terugkeeren zou Van Vliet evenwel niet meer. Bij resolutie van 11 december 1646 droegen Gouverneur-generaal en Raden hem het commando over de retourvloot op. Met negen retourschepen arriveerde Jeremias van Vliet in Augustus 1647 in het vaderland. Hij vestigde zich metterwoon in zijne geboortestad Schiedam, waar hij in 1652 zitting in de vroedschap kreeg; Van Vliet overleed aldaar in februari 1663.

^{17.} Brief in de collectie C.S., Inv. nr. 2, fol. 30.

^{18.} Zie res. G.-G. en Raden 4 december 1645.

^{19.} Res. G.-G Raden 9 januari 1646, 4 mei 1646.

^{20.} Zie res. G.-G. en Raden 20 october 1646.

JACQUES SPECX.

In zijn boek Cornelis Buysero te Bantamheeft dr. J.W. IJzerman aanteekeningen gepubliceerd over Jaques Specx's afstamming en eersten diensttijd bij de V.O.-I. Compagnie, welke aanvullen en verbeteren hetgeen in de literatuur over Specx (o.a. Van Rhede van der Kloot, De Gouverneurs-Generaal van Nederl.-Indiëen Nieuw Nederl. Biografisch Woordenboek) staat medegedeeld. Nog kan hieraan worden toegevoegd, dat de gegevens over Specx's aanvangstijd bij de Compagnie worden aangetroffen in eene verzameling stukken, berustend op het Algemeen Rijksarchief, welke afkomstig is van een scheepsofficier van het jacht "De Griffioen"; deze collectie werd in 1910 voor het Rijksarchief uit particulier bezit verworven en vormt eene aanvulling van de documenten, welke over de in 1609 naar Japan doorgezeilde schepen "Roode Leeuw met Pylen" en "Griffioen" in het archief der O.-I. Compagnie bewaard zijn gebleven. Onder de in 1910 verworven bescheiden van het jacht "De Griffioen" komt een monsterrol van 1607 voor, waarop Jaqcues Specx als tweede commies vermeld staat. Met eenige onderbreking duurde Specx's verblijf in Japan als opperhoofd van het comptoir te Firando tot october 1621, toen hij naar Batavia vertrok. Betreffende zijn verdere dienst kan hier, onder verwijzing naar Van Rhede v.d. Kloot o.c., worden medegedeeld, dat hij, door Heeren Zeventien bij brief van april 1626 opontboden om over Japan te berichten, in november 1627 naar Nederland vertrok. In januari 1629 verliet Specx, intusschen door Heeren Zevntien benoemd tot Eersten Raad van Indië, weder het vaderland. Hij was vergezeld van zijne echtgenote Maria Cecilia Buys met hare twee zusters. [21] Bij aankomst 23 september 1629 te Batavia vonden zij Gouverneur-generaal Coen juist overleden; Raden van Indiëwezen Specx provisioneel tot opvolger aan. Bij brief van 27 Augustus 1630 bekrachtigden Heeren Zeventien deze benoeming. [22] Tot 7 september 1632 bekleedde Specx het ambt van Gouverneur-generaal. Na zijn terugkeer in patria, juli 1633 blijkt hij zich te Amsterdam te hebben gevestigd. In 1638 huwde Specx met Magdalena Doublet. [23] Te Amsterdam werd hij bewindhebber van de kamer der Westindische Compagnie; in deze hoedanigheid vinden wij Specx in 1645 vermeld. [24]

FRANÇOIS MANNIS

In den jaargang 1652 van de uit Indië overgekomen papieren, aanwezig in het archief van de V.O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam bevindt zich eene lijst van Compagnie's gequalificeerde ambtenaren in Oost-Indië met vermelding van hun staat van dienst, opgemaakt in 1651. François Mannis vinden wij op deze lijst vermeld onder het hoofd Tayouan (Formosa), alwaar hij destijds op het kasteel Zeelandia in den rang van koopman als kassier dienst deed. Verder vernemen wij, dat Mannis als assistent in 1641 was uitgekomen op de "Vogel Struys" (hetzelfde schip dus, als waarop Salomon Sweers als extra-ordinaris Raad van Indië had gevaren). In 1646 was hij op Tayouan bevorderd tot onderkoopman, in 1650 tot koopman. Blijkens resolutie van Gouverneur-generaal en Raden van 11 october 1652 was Mannis destijds te Batavia. Op 13 december 1652 werd hij professioneel aangewezen als kassier tot het houden van Compagnie's cassa. Den rang van opperkoopman kreeg Mannis in 1653. Bij resolutie van den Raad van Indië van de 18 januari 1656 werd Mannis naar het vaderland verlost.

^{21.} In Indië huwde de eene zuster met Philip Lucasz., de andere met Arent Gardenij, gouverneur ter kust van Choromandel. Zie het opstel over de papieren van Specx in Nederl. Archievenblad1927/8.

^{22.} Niet geheel juist bij Van Rhede van der Kloot o.c.

^{23.} Zie Van Rhede van der Kloot o.c.

^{24.} Zie bovenaangehaald opstel.

INHOUD EN STRUCTUUR VAN HET ARCHIEF

INLEIDING.

Onder de bescheiden, behoord hebbend aan jhr. mr. J.C. de Jonge, die voor het Rijksarchief te 's-Gravenhage in 1858 werden verworven, bevond zich eene verzameling stukken in acht banden, welke blijkens het op alle voorkomende merk C.S. gezamenlijk deel hadden uitgemaakt van ééne collectie. De acht banden waren door De Jonge, naar uitwijzen van een door hem ingeschreven aanteekening, in 1843 aangekocht op eene verkooping van den boekhandelaar Führi te 's-Gravenhage. Toen de acht banden waren voor het Rijksarchief werden verworven, bezat deze instelling reeds een dergelijken met C.S. gemerkte band, waarvan het, ook door den inhoud, duidelijk was, dat hij deel had uitgemaakt van dezelfde collectie. Deze negende band was aan het Rijsarchief gekomen met de overbrening van het Koloniaal Archief uit Amsterdam naar 's-Gravenhage; het deel was, gelijk blijkt uit eene aanteekening in den inventaris De Munnick van dit archief, in 1853 daarvoor verworven op de verkooping der verzameling De Petit. De banden bevatten stukken betreffende Oostindische zaken tot 1674, terwijl in één deel nog stukken aangaande de W.-I Compagnie zijn opgenomen. Op het Algemeen Rijksarchief zijn de negen banden ingevoegd in de verzameling Koloniale aanwisten Oost-Indië; zij kwamen bekend te staan als de collectie Sweers. Voor deze naamgeving bestond goede reden. Een groot gedeelte toch der bescheiden (en daardoor alle stukken uit het derde kwartaal der 17de eeuw) was afkomstig van den extra-ordinaris Raad van Indië Salomon Sweers, als koopman te Amsterdam overleden in 1674. Verder bleek in de verzameling C.S. opgenomen eene collectie papieren, afkomstig van Jeremias van Vliet, gehuwd met Salomon's zuster Catharina Sweers. Met de namen Salomon Sweers en Jeremias van Vliet was het mogelijk de aanwezigheid van een gedeelte der bescheiden te verklaren. De determineering van de herkomst der stukken wordt bemoeilijkt door de wijze, waarop deze in banden zijn ondergebracht. Van de negen banden zijn er acht (namelijk zeven uit de aanwist De Jonge, benevens het deel uit de verzameling De Petit) gelijkvormig; in elk dezer banden zijn de stukken naar tijdsorde gerangschikt, zonder dat gelet is op de collectie, hetzij Sweers of Van Vliet, waartoe de bescheiden behoord hebben. Het onderzoek van alle stukken in deze, één groep vormende acht banden, wees nu uit, dat bij de papieren Sweers-Van Vliet als derde collectie was gevoegd eene verzameling stukken, afkomstig van den Gouverneur-Generaal van Indië, Jacques Specx, bewindhebber der Westindische Compagnie ter kamer Amsterdam.

Aan de papieren in den op zich zelf staande negenden band is toegevoegd eene losse tafel, blijkens het handschrift dateerend uit het midden der 17e eeuw. Eene aanwijzing over de herkomst der stukken was aan de papieren zelf niet te ontleenen; kenmerkend was slechts de aanwezigheid van diverse stukken betreffende Formosa (Tayouan)

Het handschrift van de tafel der stukken leverde evenwel eene bruikbare aanwijzing: ik vond dit handschrift terug in de brieven, aan Salomon Sweers geschreven door François Mannis. Toen nu het verder onderzoek uitwees, dat deze compagnie's ambtenaar den langsten tijd op Formosa gediend had, juist in de jaren, waarop de stukken betrekking hebben, achtte ik het geoorloofd als eigenaar, aan wien de bescheiden in den negenden band behoord hadden, François Mannis aan te wijzen

Betreffende Salomon Sweers en Jeremias van Vliet geven wij thans een overzicht van hun dienst bij de V.O.I.-Compagnie, waarop wij enkele aanteekeningen over Specx en Mannis laten volgen.

De negen banden, elk gemerkt C.S., aanwezig op het Algemeen Rijkarchief, vormen niet de complete verzameling C.S.; er is nog een aldus gemerkte band bekend, in het bezit van jonkheer Huydecoper van Nigtevecht. [26] De banden C.S. zijn op het Rijksarchief opgenomen geworden in de verzameling Koloniale aanwinsten Oost-Indië; zij waren-in de volgorde van den hierna komende inventaris- in deze verzameling genummerd: 44, 244, 41, 40, 246A, 246, 43, 245, 45. [27] De papieren afkomstig van Sweers, Van Vliet en Specx, zijn oudstijds bij elkander gevoegd en daarna gesplitst in groepen, deels chronologisch geordende bescheiden bevattend. Vervolgens zijn bij de aldus gegroepeerde stukken tafels opgesteld en op de banden rugtitels met het merk C.S. aangebracht; tevens is toen het stuk toegevoegd, dat in den inventaris vermeld staat onder n°. 8, fol. 240: het is eene opgave betreffende de bemanning in 1702 van het schip onder bevel van kapitein Cornelis Beeckman; deze was een schoonzoon van vice-admiraal Isaäc Sweers (den jongere broeder van Salomon). In den hierna volgende inventaris zijn de bescheiden in de banden S. stuk voor stuk beschreven; daarbij heb ik mij gehouden aan de volgorde der bescheiden in de banden; waar een enkele maal bij de chronologische ordening door den vroegere eigenaren een grove vergissing is gemaakt, heb ik daarop de aandacht gevestigd door gespatiëerd drukken van het jaartal. Voor elk document afzonderlijk zal de herkomst hetzij van Sweers, Van Vliet of Specx beoordeeld moeten worden; de mededeelingen over hunne staten, van dienst bij de V. O.-I. Compagnie zullen in verband met de gegevens die de bescheiden zelve opleveren, meestal tot eene conclusie dienaangaande in staat te stellen. Voor de papieren betreffende de W.-I. Compagnie zullen in verband met de gegevens, die de beschrijven zelve opleveren, meestal tot eene conclusie dienaangaande in te stellen. Voor de papieren betreffende de W.I.- Compagnie blijkt het, dat deze van den bewindhebber Specx afkomstig moeten zijn.

^{26.} Zie de literatuuropgave bij Inv. n°. 8, fol. 1-34.

^{27.} Het nummer 244 is het deel, aangekocht uit de verzameling De Petit (thans inv. nr. 2)

BESCHRIJVING VAN DE ARCHIEFBESTANDDELEN

a STUKKEN VAN SALOMON SWEERS, JEREMIAS VAN VLIET EN JAQCUES SPECX.

1 "Oost-Indische brieven, extracten en acten sedert 1620 tot 1674", 1640

1 deel.

De band bevatte oorspronkelijk bescheiden tot 1640; het stuk van 1674 is begin 18de eeuw ingevoegd bij het vervaardigen van de tafel die eveneens aanwezig is.

Fol. 1 Vrijpas voor Tsiosoo, Japanees, gegeven door Gouverneur-generaal Coen.
1620 juli 12

Gedrukt bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden IV,p. 735.

- Fol. 2-5 Copie-translaat van Chineesche stukken, afkomstig van commandeur Cornelis Reyersz., van 1622.
  Copie begin 18de eeuw
- Fol. 6 Copie-resolutie, gearresteerd door Gouverneur Hans Putmans en den Raad, vergaderd in het jacht Catwijck in de rivier Chincheo.

  1631 december 17
- Fol. 7-9 Copie-missive van Bewindhebberen der O.-I.
  Compagnie te Amstedam aan Gouverneur-generaal en
  Raden van Indië.
  1622 december 7

Gedrukt bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden IV, p. 736.

Fol. 10-13 Copie-missiven van J. Pz. Coen aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1623 october 21 en 1623 december 12

Gedrukt bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden IV, p. 605, 623...

Fol. 14-15 Copie-missiven van J. Pz. Coen (aan Daniël van der Leck, benoemd Eerste Raad van Indië).

1625 december (fragment) en 1626 april 17

Gedrukt bij: Colenbrander, *Jan Pietersz. Coen, Bescheiden IV*, p. 685, 688.

Fol. 16-17 Copie-missive van Joost Schouten, commissaris in

Siam, aan Dato Bandana, eersten Mandarijn van Patany, geschreven te Judia in Siam.

Ongedateerd

- Fol. 18-21 Copie-translaat-missive van Iquan, Groot-Mandarijn in Amoy en Admiraal-ter-zee over de provincie Hoccheo, aan Gouverneur-generaal Specx.

  Ongedateerd
- Fol. 22-23 Copie-translaat-missive van Iquan aan Gouverneur-generaal Specx. Ongedateerd
- Fol. 24-25 Copie-resolutiën van Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

  1632 september 5
- **Fol. 26-31** Copie-misiven van Willem Jansz. en Pieter van Santen te Osacca aan Cornelis van Neyenrode te Firando.

1631 januari 1-1631 februari 19

Fol. 32-35 Missive van Hans Putmans aan den Directeur-generaal Anthonio van Diemen, geschreven ter reede van Amoy in de rivier Chincheo.

1631 februari 22

Fol. 36-41 Copie-missive van Hans Putmans aan Gouverneur-generaal Specx, geschreven ter reede onder het eiland Lissuw voor de kust van China. Met bijlage. 1631 maart 6.

Fol. 42-47 Copie-missiven van Cornelis van Neyenrode te Firando aan Hans Putmans.

1631 maart 15 en 21 (in Tayouan ontvangen 1631 april 4 en 29)

Fol. 48-51 Missive van Bewindhebberen O.-I C. ter kamer Amsterdam aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

1631 maart 24

Fol. 52-53 Copie-extract uit het Dagregister, gehouden op het comptoir Tayouan. Met bijlage. 1631 augustus 10

Fol. 54-55 Missive van Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal Specx. 1631 november 21

Fol. 56-57 Copie-extract uit de Generale missive van de Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

1631 november 21 (Het extract gedagteekend Batavia 1633 augustus 7.)

Fol. 58-59 Missive van de Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1631 november 22

Fol.60 Missive van Bewindhebberen der O.-I. C. ter kamer Amsterdam aan de Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

1631 november 29

Fol. 61 Calculatie der goederen en effecten, oner de respectieve kamers der O.-I. Compagnie berustende, waarop de egalisatie zou moeten worden gedaan.

Ongedateerd

Fol. 62-65 Copie-missive van Bewindhebberen der O.-I. C. ter kamer Delft aan Gouverneur-generaal en raden van Indië.

1631 november 9

Fol. 66-78 Copie-translaat van Portugeesche brieven, omtrent Cochin geïntercipieerd door een fregat van de vloot onder Pieter Vlack.

1634 october 9

Fol. 79-80 Missive van Hans Putmans aan Gouverneur-generaal Specx, geschreven ter reede onder het eiland Lissuw. 1632 januari 3

Fol. 81-82 Missive van Arend Gardenijs aan Gouverneur-generaal Specx, geschreven te Paliacatte. 1632 october 20

- Fol. 83 Attestatie van Johan van Twist, opperkoopman en gewezen opperhoofd der comptoiren Amadabath, Cambaya, Brodera en Brotchia in het rijk van Guzeratte, betreffende het goed gedrag van den onderkoopman Salomon Sweers, cassier op het comptoir Amadabath, gegeven te Batavia.

  1636 augustus 1
- Fol. 84-89 Copie-missive van den ontvanger Cornelis van Maeseyck aan Qinay de Mang, overste in Jappara; copie-fragment van missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Heeren Zeventien. 1632 januari 6
- Fol. 90-99 Copie-missiven (van Gouverneur-generaal Jaques Specx) aan den opperkooopman Daniël Tresel, 1632 september 4; aan Jan van Hasel, 1632 october 2; aan Gijsbrecht van Lodensteyn, gouverneur der Molukken, 1632 november 6; aan Crijn van Raemburch, gouverneur van Banda, 1632 november 6 en 12; aan Aert Gysels, gouverneur van Amboina, 1632 november 8 en 12; aan Adriaen Anthonisz., majoor van het garnizoen te Batavia, 1633 november 3; aan Junius, secretaris van den Prins van Oranje, gedagteekend in 's-Gravenhage 1633 september 2.

In sommige afschriften komen correcties in het handschrift van Specx voor.

Fol. Copie-fragment van de missive van

100-107 Gouverneur-generaal en Raden en Heeren Zeventien. 1634 augustus 15

Fol.108-115 Copie-missive van Gouverneur-generaal Brouwer aan Heeren Zeventien.

1634 augustus 18

Met aanteekening in dorso door Specx.

Fol.116-117 Extract uit de missive van Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië van 21 april 1635.

Gewaarmerkt te Batavia 1636 mei 16

Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië

aan den koopman Jeremias van Vliet in Siam.

1636 mei 16

Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië

127-132 aan den koopman Jeremias van Vliet in de stad Judea in Siam.

1636 augustus 12

Fol. Copie- missive van Jan van der Burch, gouverneur van 133-136 Tayouan, aan den opperkoopman Jan Dirxz. van Galen.

1636 december 20 Fol. Missive van Jan van der Burch aan Jeremias van Vliet, 137-147 koopman in Siam te Judea. 1636 december 20 Fol.148-149Extract uit de missive van Jan van der Burch aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1637 januari 15 Fol. 150 Resolutie van Jan Jansz. Hart c.s., over het terugkeeren van het jacht Judia naar Siam. 1637 maart 16 Fol. Missive van de Raden van Indië aan Jeremias van Vliet 151-154 in Siam. 1637 april 20 Missive van Raden van Indië aan Jeremias van Vliet, Fol. 155-156 opperhoofd in Siam. 1637 maart 31 Fol. Missive van Raden van Indië aan Jeremias van Vliet, 157-160 opperhoofd in Siam. 1637 mei 20 Fol. Missive van Jan Dirkxz. Galen in Cambodja aan 161-162 Jeremias van Vliet. 1637 mei 27 Fol.163-168Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Jeremias van Vliet. 1637 augustus 25 Fol.169-174Missive van Gouverneur-generaal en raden van Indië aan Jeremias van Vliet. 1637 september 4 Fol.175-178Antwoord van den onderkoopman Simon Jansz. op den eisch van den fiscaal, overgeleverd aan den Raad van Justitie in Batavia. 1637 september 19 Fol. Copie-missive van Joan van der Burch, gouverneur in 179-182 Tayouan, aan den opperkoopman Jan Dirxz. van Galen. 1637 december 23 Fol.183-186 Missive van Joan van der Burch aan Jeremias van Vliet, opperhoofd in Siam. 1637 december 24 Fol. Copie-missive van Cornelis van der Veer aan den 187-188 opperkoopman Lucas de Vogel. 1638 juni 30 Fol. Missive van Lucas de Vogel, opperkoopman in Jambi, 189-190 aan den opperkoopman Hendrick Nachtegael. 1638 juli 20 Fol. Extract uit het Resolutieboek van het comptoir in 191-194 Tayouan. 1638 november 25 Missive van Philip Lucasz. aan Jacques Specx te Fol. 195-199 Amsterdam.

1638 december 21/30

Fol.200-203Missive van Jan van der Burch in Tayouan aan den opperkoopman Hendrick Nachtegael, opperhoofd in Siam. 1638 december 23 Fol.204-205 Missive van Philip Lucasz. aan zijn zwager Jacques Specx te Amsterdam. 1639 januari 12 Fol. Missive van Gouverneur-generaal Van Diemen aan Jeremias van Vliet, opperkoopman in Siam. 206-207 1639 mei 6 Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Jeremias van Vliet in Siam. 208-215 1639 mei 6 Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië Fol. 216-217 aan Jeremias van Vliet in Siam. 1639 mei 18 Fol. Missive van Lucas de Vogel in Jambi aan Jeremias van 218-219 Vliet. 1639 juni 4 Missive van Pieter Soury aan Jeremias van Vliet, Fol. geschreven voor de stad Palembang. 220-221 1639 juni 24 Missive van Philip Lucasz. aan Jeremias van Vliet. Fol. 222 1639 augustus 14 Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië Fol. aan Jeremias van Vliet in Siam. 223-227 1639 augustus 1 Fol. Missive van Gouverneur-generaal en raden van Indië 228-229 aan Jeremias van Vliet in Siam. 1639 september 1 Nieuwstijdingen ("noves") uit patria en Indië. Fol. 230-231 1640 augustus Fol. 232 Indische nieuwstijdingen ("novelles") te Batavia. Fol. Copie-missive van Joan van der Burch in Tayouan aan 233-236 den opperkoopman Joannes van der Hagen in Cambodja. 1640 januari 3 Missive van Jan van der Burch, gouverneur in Tayouan, Fol. 237-242 aan Jeremias van Vliet, opperkoopman in Siam. 1640 januari 24 Nieuwstijdingen ("noves") in Batavia. Fol. 243-246 1640 maart Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië 247-248 aan Jeremias van Vliet in Siam. 1640 maart 27 Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Jeremias van Vliet in Siam. 249-258

1640 mei 4

Fol. Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië

259-264 aan Jeremias van Vliet in Siam.

1640 augustus 23

Fol.265-26 Extract uit missive van gouverneur Paulus Traudenius aan den Gouverneur-generaal.

1640 november 5

Fol.267-270Copie-missive van François Caron, president in Firando, aan Johannes van der Hagen, opperhoofd in Cambodja.

1640 december 8

Fol. Missive van Balthasar Bort in Malacca aan Salomon

272-281 Sweers te Amsterdam. 1674 october 8,9

Oost-Indische brieven, extracten en acten sedert 1641 tot 1673".

1 band

Met tafel, begin 18de eeuw.

Fol. 1-3 Copie-missive van gouverneur Paulus Traudenius en Raden in Tayouan aan Pieter van Regenmorter, opperkoopman in Cambodja.

1641 januari 14

Fol. 4-7 Missive van gouverneur Paulus Traudenius en Raden in Tayouan aan den opperkoopman Jeremias van Vliet. 1641 januari 28

Fol. 8-9 Missive van gouverneur Paulus Traudenius en Raden in Tayouan aan den opperkoopman Jeremias van Vliet. 1641 januari 17

Fol. 10-14 Copieën van brieven, geschreven door Salomon Sweers aan boord van den Vogel Struys.

1641 mei 28-september 30

Fol. 15-20 Missive van Johan van Twist te Mallaca aan den commissaris Jeremias van Vliet en den koopman Reynier van Tzum in Siam.

1641 augustus 22

Fol. 21-23 Brief van Arend Gardenijs, gouverneur ter kust van Choromandel, aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

1641 november

Fol. 24-25 Copie-translaat van de ratificatie, d.d. 1641 november 28, door den Koning van Portugal van het Tractaat van Bestand, gesloten met de Staten-Generaal, gewaarmerkt te Batavia.

1642 october 20

Fol. 26-30 Copieën van brieven, geschreven door Salomon Sweers te Batavia naar patria. 1641 december-1642

Fol. 31-32 Copieën van gelegenheidsbriefjes, geschreven door Salomon Sweers. Ongedateerd

Fol. 33-34 Copie-missive van Salomon Sweers aan

Bewindhebberen O.-I. C. ter kamer Enkhuizen. 1642

- **Fol. 35-36** Aanteekeningen van Salomon Sweers uit brieven aan hem geschreven door de Bewindhebbers O.-I.C. ter kamer Enkhuizen, 1642 januari 18, en ter kamer Hoorn, 1642 januari 5.
- **Fol. 37-38** Extract uit het advies van den piloot Frans Visscher over het ontdekken der Noorderquartieren van Japan. 1642 januari 23
- Fol. 39-40 Copie-missiven van de Staten-Generaal aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië, betreffende het tractaat van bestand met Portugal, 1642 februari 22 en maart 15, gewaarmerkt te Batavia. 1642 october 20
- **Fol. 41,** Copieën van missiven van Salomon Sweers aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1642 juni 13-juli 3
- Fol. 42 Copie-schuldbekentenis van Jan Vinck, assistent, voor Salomon Sweers wegens 220 realen van achten, gepasseerd te Batavia 1641 december 7; copie-mandaat van Gouverneur-generaal Van Diemen aan Heeren Zeventien om 1000 realen van achten te doen betalen aan Nicolaas Wijntgens en Cornelis Sweers te Enkhuizen, welk bedrag te Batavia ten dienste der O.-I. Compagnie uit handen van Salomon Sweers is ontvangen.

  1641 december 10
- **Fol. 43-45** Copie-testament van Jacob Sweers, gemaakt te Batavia 1642 juli 27, aldaar gewaarmerkt. 1645 october 10
- Fol. 46 Eind-pagina van het minuut-verbaal uit de adviezen van Guzeratte, Hindustan, Perzië en Mocha, te Batavia ontvangen:
  1641 november 11-1642 november 3, (door Salomon Sweers)

Zie: NA Den Haag, stukken van S. Sweers, J. van Vliet, J. Specx en F. Mannis, 1620-1674, nummer toegang 1.10.78, inv. nr. 6, fol. 1-26

- **Fol. 47-48** Minuut-missive van Salomon Sweers aan Bewindhebberen O.-I. C. ter kamer Hoorn. 1642 december 12
- Fol. 49-50 Extract uit missive van Bewindhebberen O.-I. C. ter kamer Amsterdam aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië.

  1643 april 18
- **Fol. 51-54** Aanteekeningen van Salomon Sweers voor het verbaal uit de adviezen van Paulus Croock, directeur van Suratte, van 1643 April 20 en Mei 5, op Batavia ontvangen 1643 juli 3-9.

1643

Fol. 55-56 Missive van Gouverneur-generaal Van Diemen aan Jeremias van Vliet, gouverneur in Malacca. 1643 mei 29

Fol. 57-58 Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Jeremias van Vliet, vice-gouverneur en directeur over de stad en fortres van Malacca.

1643 augustus 29

Fol. 59-60 Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan de opperhoofden van het fluitschip De Eendracht voor Jamby.

1643 augustus 29

Fol. 61-63 Copie-missive van Jeremias van Vliet aan Heeren Zeventien. Met bijlage. 1647

Fol. 64-67 Extract uit Batavia's dagregister van 1643 december 14, rakende den tocht om de Noord en Oost van Japan. 1643 december 14

Gedrukt bij: Colenbrander, Dagh-Register der stad Batavia 1643-1644, p. 1-4.

- **Fol. 68-73** Concept-missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan Bewindhebberen O.-I. C. te Hoorn. 1643 december 23
- Fol.74 Extract uit de generale missive van Gouverneur-generaal en Raden aan de Heeren Zeventien.

  1643
- **Fol.75-76** Concept-missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië aan bewindhebberen O.-I. C. te Enkhuizen. 1644 januari 10
- **Fol. 77-80** Copie-missive van Gouverneur-generaal Van Diemen aan de Koningin van Atchin, 1644 mei 25, gewaarmerkt te Batavia.

  1644 mei 25
- **Fol. 81-84** Copie-missive van Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal Van Diemen. 1644 september 21
- Fol. 85 Minuut-rekwest van Salomon Sweers aan Gouverneur-generaal Van Diemen. 1645 februari 23
- **Fol. 86-87** Aanteekeningen betreffende den staat van dienst van Pieter Mestdagh, secretaris van den Raad van Indië. 1646
- **Fol. 88-89** Minuut-missive van Salomon Sweers aan Heeren Zeventien. 1645 juli 12
- Fol. 90-91 Copie-schuldbekentenis van Frederick Coyet, opperkoopman van het kasteel te Batavia, voor Salomon Sweers aan Heeren Zeventien. 1645 october 23

Fol. 92 Brief van Joan Maetsuycker aan Salomon Sweers. 1645 december 19 Fol. 93-94 Concept-remonstrantie van Salomon Sweers aan Heeren Zeventien. (Fragment). 1646 augustus Vergelijk NA Den Haag, stukken van Sweers, Van Vliet c.s. nummer toegang 1.10.78, inv. nr. 3, fol. 282-293. Fol. 95-96 Concept-missive van Jeremias van Vliet aan Gouverneur-generaal en raden van Indië, te Batavia geschreven. 1646 november Fol. 97-101Brief van François Caron aan den opperkoopman Philips Schillemans. 1647 juli 10 Fol. 102 Brief van Joan Maetsuycker aan Salomon Sweers, geschreven in Gale op Ceylon. 1647 november 21 Fol. Brief van Dierick Wallis en hendrick van Seelst te 103-104 Batavia aan Salomon Sweers. 1649 januari 18 Copie-brieven (van Jacques Specx) aan J. de Vooght, Fol. 105-106 1651 Maart 21; aan zijn schoonbroeders Adriaen en George Rataller Doublet. 1651 mei Minuut-brief van Salomon Sweers aan François Mannis Fol. 107-108 te Batavia. 1653 december 20 Fol. 109 Extract uit den brief van Hendrick van Seelst aan Salomon Sweers van 17 Januari 1654, notarieel gewaarmerkt te Amsterdam. 1656 october 27 Fol. Brieven van Hendrick van Seelst aan Salomon Sweers. 110-113 1654 januari 17 en 18 Fol. Brief van Hendrick van Seelst aan Salomon Sweers. 114-115 1654 november 5 Fol. Brief van François Mannis aan Salomon Sweers. 116-117 1654 november 10 Fol. Brief van François Mannis aan Salomon Sweers. 118-119 1655 januari 26 Brief van François Mannis aan Salomon Sweers. Fol. 120-123 1655 januari 2

Brief van Hendrick van Seelst aan Salomon Sweers.

Fol. 124-125

1655 januari 18

Fol. 127-127	Brief van F. Mannis aan Salomon Sweers.
	1655 april 4
Fol. 128-129	Brief van F. Mannis aan Salomon Sweers.
	1654 januari
Fol.	Brief van Philip Cool, op de reede voor Malakka, aan
130-131	Joan Bicker te Amsterdam.
	1655 november 1
Fol. 132	Minuut brief van Salomon Sweers aan François
	Mannis.
	1655 november
Fol.	Brief van Harboldus Thombergen te Souratte aan
133-134	Salomon Sweers.
	1658 januari 26
Fol.	Brief van Laurens Pit, gouverneur ter Kust van
135-139	Choromandel, aan Salomon Sweers.
T 1 440	1661 januari 11
Fol. 140	Brief van Jan Croon te Batavia aan Salomon Sweers.
T-1	1661 januari 13
Fol.	Brief van Laurens Pit te Batavia aan Salomon Sweers.
141-142	1663 december 20
Fol.	Duplicaat-brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers.
143-144	Duplicaat-offer vali Laufens Fit aan Salomon Sweets.
173-177	1664 januari 22
Fol.	Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers.
145-146	Bilet van Laurens i it aan Saromon Sweets.
110 110	1664 januari 22
Fol.	Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers.
147-148	
	1664 september 20
Fol.	Copie-nouvelles betreffende Macassar.
149-151	•
	Ongedateerd
Fol. 152	Brief van François Caron te Rochelle aan Salomon
	Sweers.
	1665 december 10
Fol.	Brief van François Caron aan Salomon Sweers.
153-154	4,000.1
Б.1	1666 februari 1
Fol.	Brief van Gillis van Breen te Batavia aan zijne cousins
155-158	Salomon Sweers en Gillis van Breen.
Fol.	1667 januari 20/25
159-163	Copie-brief van Gilles van Breen te Batavia.
137-103	1667 januari
Fol.	Brief van Gillis van Breen aan Salomon Sweers.
164-165	Die van Gins van Dieen aan Galemen Sweets.
104-10 <i>0</i>	1667 december 25
	100, 6000111001 20

Minuut-brief van S. Sweers en G. van Breen aan Gillis Fol. 166-167 van Breen. 1668 april 10 Brief van Gillis van Breen aan Salomon Sweers. Fol. 168-171 1669 februari 1 Fol. 172 Brief van Laurens Pit te Batavia aan Salomon Sweers. 1669 november 15 Fol. Brief van Laurens Pit te Batavia aan Salomon Sweers. 173-174 1669 december 15 Fol.175-178Extract-nouvelles van Indië, gezonden aan Salomon Sweers. 1670 Fol.179 Copie-brief uit Bengalen. Ongedateerd Vermoedelijk van Constantijn Ranst, directeur van Bengalen, aan Rijckloff van Goens den Jonge, 1671 Fol.180 Brief van Josephus Dates te Batavia aan Salomon Sweers. 1670 januari 15 Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers. Fol. 181-182 1670 Januari 30 Copie-commissie voor Jan van Vliet, als assistent in Fol. 183 dienst der O.-I. Compagnie, gegeven te Colombo. 1670 juni 24 Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers. Fol. 184-185 1670 november 17 Fol. Brief van Jan van Vliet te Colombo aan zijn oom 186-187 Salomon Sweers. Fol. Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers. 188-189 1670 december 14 Fol.190 Brief van Pieter van Hoorn te Batavia aan Salomon Sweers. 1670 december 15 Fol. 191 Brief van Nicolaas Verburch te Batavia aan Salomon Sweers. 1670 december 15 Fol. 192 Brief van Rijckloff van Goens te Colombo aan Salomon Sweers. 1670 december 18 Fol. Brief van Rijckloff van Goens aan Jeremias de Haas te 193-194 Amsterdam. 1670 december 18

Fol.195-19@Brief van Rijckloff van Goens aan Arent Muykens te

	Amsterdam.	
	1670 december 19	
Fol.197-198Brief van Rijckloff van Goens aan Catharina van		
	Adrichem te Amsterdam.	
	1670 december 19	
Fol. 199	Copie-rekwest van Jan van Vliet aan Rijckloff van	
	Goens, gouverneur van Ceylon.	
	1670	
Fol.	Brief van Jan van Vliet te Colombo aan zijn oom	
200-201	Salomon Sweers.	
	1671 januari 9	
Fol. 202	Brief van Arnold Sweers te Colombo aan zijn oom	
010 202	Salomon Sweers.	
	1671 januari 10	
Fol.	Brief van R. van Goens den Jonge aan Salomon	
203-204	Sweers, Herman Claesz. Stryen, Bartholomeus de	
203-204	Gruyter en Adriaen van der Chijs, geschreven aan Kaap	
	de Goede Hoop.	
₽«I	1671 januari 26	
Fol.	Brief van Cornelis Mol, secretaris der Weeskamer te	
205-208	Batavia, aan Salomon Sweers. Met bijlage.	
D 1	1671 januari 27	
Fol.	Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers.	
209-212	1671	
	1671 januari 30	
Fol.	Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers.	
213-214		
	1671 januari 30	
Fol.	Brief van R. van Goens den Jonge aan Arent van der	
215-216	Graeff te Alkmaar, geschreven aan Kaap de Goede	
	Hoop.	
	1671 januari	
Fol.	Brief van Gillis van Breen aan Salomon Sweers en	
217-220	Gillis van Breen.	
	1671 januari 31	
Fol.	Minuut-brief van S. Sweers en H. Cl. Stryen aan	
226-227	Rijckloff van Goens.	
	1671 augustus 7	
Fol. 228	Copie-extrect uit het verbaal van het Haagsch Besogne	
	(van Mei 1673) betreffende de zaak van Mattheus van	
	den Broeck, voormalig Directeur in Bengalen, en de	
	fraude op het comptoir te Casimibazar.	
	z.d.	
Fol. 229	Aanteekeningen uit en missive betereffende	
	Casimibazar.	
	Ongedateerd	
Fol.	Brief van Jan van Vliet aan Salomon Sweers.	
230-231		
· · — · ·	1672 januari 12	
Fol.	Brief van R. van Goens den Jonge te Colombo aan zijn	
	/ Lin 20 / Lin	

232-233	neef Salomon Sweers.
	1673 januari 4
Fol.	Brief van Laurens Pit aan Salomon Sweers. Met
234-239	bijlage.
	1673 januari 17
Fol.	Brief van R. van Goens den Jonge aan Salomon
240-241	Sweers, Herman Claesz. Stryen, Bartholomeus de
	Gruyter en mr. Adriaen van der Chijs.
	1673 januari
Fol.	Brief van R. van Goens den Jonge aan Salomon
242-245	Sweers.
	1673 januari 4/ februari 5
Fol.	Brief van Jeremias van Vliet, ter reede van Texel, aan
246-247	zijn oom Salomon Sweers.
	1673 april 24
Fol.	Brief van Albert van Breugel aan Salomon Sweers,
248-249	geschreven aan Kaap de Goede Hoop.
	1673 mei 14
Fol.	Minuut-brief van Salomon Sweers te Batavia aan
250-253	Cornelis Sweers en Nicolaes Wijntges.
	1643 december 26
Fol.	Extract uit het journaal van Jeremias van Vliet,
254-257	schipper op het jacht Muyderberg, met bestemming
	naar Batavia.
	1673 mei 9-juni 10
Fol.	Minuut brief (van Jacques Specx aan zijn zwager Arend
258-259	Gardenijs).
	1643

3 "Oost-Indische brieven, extracten en acten sedert 1629 tot 1651".

1 band

Met tafel, 18e eeuw.

Fol. 1-10 Missive van Heeren Zeventien aan den Gouverneur-Generaal (Coen).
1629 augustus 28

Met aanteekening van ontvangstdatum door Gouverneur-generaal Specx. Naar het afschrift in het archief der V. O.-I. Compagnie gedrukt bij: Colenbrander. Jan Pietersz. Coen, Bescheiden V, p. 842.

Fol. 11-17 Copie-missive van Hans Putmans aan Gouverneur-generaal Specx, geschreven in het jacht Wieringen, liggende ter reede voor Annoy in de rivier Chincheo.

1631 februari 22

Fol. 18-25 Copie-missive van Heeren Zeventien aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1631 maart 23

Fol. 26-30 Copie-missive van Bewindhebberen der V.O.-I. Compagnie te Amstedam aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1631 mei 3

Fol. 31-37	Missive van Jan Carstenz. aan Gouverneur-generaal
	Specx, geschreven te Tayouan.
	1631 october
Fol. 38	Interrogatoire akte van Jacob Compostel,
	opperkoopman op het jacht Beverwijck, opgemaakt te
	Tayouan.
	1631 ocober 4
Fol. 39-40	Notitie betreffende de waren en koopmanschappen te
	Tayouan, geteekend door Jan Carstenz.
F. I. 41	1631 october
Fol. 41	Interrogatoire akte van Paulus Pietersz., Gerryt Jacobsz.
	en Jan de Four, opgemaakt te Tayouan. 1631 october 3
Fol. 42	Interrogatoire akte van Michiel Michielsz. en Gerryt
101. 42	Maes, opgemaakt te Tayouan.
	1631 october 3
Fol. 43	Verklaring, afgelegd door opvarenden van het jacht
	Wieringen te Tayouan.
	1629 september 20
Fol. 44	Copie-verklaring, afgelegd door opvarenden van het
	jacht Wieringen te Tayouan.
	1629 september 15
Fol. 45	Interrogatoire akte van Paulus Claesz., schipper op het
	jacht Wieringen, opgemaakt te Tayouan.
F 1 46	1631 october 4
Fol. 46	Interrogatoire akte van Aris Schellinger, schipper op
	het jacht Assendelft, opgemaakt te Tayouan. 1631 october 4
Fol 47-48	Interrogatoire akte van Gideon Bouwersz., gewezen
101. 77-70	opperkoopman op het jacht Assendelft.
	1631 october 4
Fol. 49-63	Copie-missive van Hans Putmans aan
	Gouverneur-generaal Specx, geschreven te Tayouan.
	1631 october 10
Fol. 64-79	Missive van hans Putmans aan Gouverneur-generaal
	Specx, geschreven te Tayouan.
T. 1. 00. 404	1631 october 10
Fol. 80-108	BMisseve van Heeren Zeventien aan
	Gouverneur-generaal en raden van Indië.
Fol.	1631 november 21 Lijst van de retouren, gearresteerd door de Heeren
109-110	Zeventien.
107-110	1631 november
Fol.	Missive van Bewindhebberen der OI. Compagnie te
111-114	Amsyterdam aan Gouverneur-generaal en Raden van
	Indië.
	1631 december 9
Fol.	Missive van Bewindhebberen der OI. Compagnie te
115-124	Middelburg aan Gouverneur-generaal en Raden van
	Indië

> 1631 december 11 Fol. Copie-missive van Bewindhebberen der O.-I. 125-128 Compagnie te Middelburg aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1632 april 9 Fol. Copie-missive van Bewindhebberen der O.-I. 129-130 Compagnie te Middelburg aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1632 januari 5, februari 19, februari 25, maart 3 Missive van Bewindhebberen der O.-I. Compagnie te Fol. 131-132 Middelburg aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1632 januari 5 Fol. Copie-missive van Gouverneur-generaal Specx aan 133-142 Equan. Groot-mandarijn van Aymoi en Admiraal-ter-zee wegens de provincie van Hoccheo. 1632 mei 26 Fol. Missive van den Directeur-generaal Philip Lucasz. aan 143-150 Heeren Zeventien, houdend verslag over den staat van Oost-Indië. 1636 januari Fol. Copie-missive van den gouverneur Johan van der 151-162 Burch aan den commandeur Paulus Croocq, geschreven te Tayouan. 1638 december 8 Copie-missive (van Carel Reyniersz.) aan Heeren Fol. 163-190 Zeventien, houdend verslag over den staat van Choromandel, geschreven aan boord van de Nieuw Zelandia. 1639 augustus

De Raad van Indië Carel Reyniersz., commandeur van de in januari 1639 uit Indië vertrokken retoursvloot, was oud-gouverneur ter kust van Choromandel.

Fol. 191-205	Missive van Arent Gardenijs aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië, geschreven in het fort Geldria ter kuste van Choromandel.
	1641 october 3
Fol.	Missive van Gouverneur-generaal en Raden van Indië
206-223	aan jeremias van Vliet, gouverneur in Malacca.
	1643 juli
Fol.	Copie van de missive van Bewindhebberen der V.OI.
224-228	Compagnie ter kamer Amsterdam aan
	Gouverneur-generaal en Raden van Indië van 1644
	april 4, gewaarmerkt te Batavia.
	1644 september 30
Fol.	Copie-missive van Heeren Zeventien aan
229-262	Gouverneur-generaal en raden van Indië.
	1644 september 21
Fol.	Missive van Francisco Zusarte aan
263-270	Gouverneur-generaal en Raden van Indië, geschreven

in het kasteel te Batavia. 1645 mei 13

In resol. G.-G. en Raden, 16 mei 1645, wordt melding gemaakt van den commissaris en andere Portugeesche kooplieden van Macao.

Fol. Copie-missiven van Jeremias van Vliet aan

Weesmeesteren te Schiedam, geschreven te Judia in

Siam.

1639 october 6, 1640 november 10, aan boord van De Luypaert voor Jambi 1642 november 3, in Malacca 1644 december 20, te Batavia 1645 december 18

Fol. Copie-remonstratie van Salomon Sweers aan Heeren

282-293 Zeventien.

1646 augustus 9

Gedrukt: Bijdragen Taal-, Land-en Volkenkunde van Nederlandsch Indië. Derde Reeks, deel 8. p. 44-67.

Fol. Copie-missive aan "Mijn Heer" in patria, houdend een verhaal der gebeurtenissen in China van 1642 tot 1649, gechreven te Agra.

1651 januari 8

Voor de V.O.-I. Compagnie bevonden zich destijds te Agra de kooplieden Jan Tack en Jan Berckhout (Misseve Directeur van Souratte aan Heeren Zeventien, 9 februari 1651), die derhalve als schrijvers van het verhaal in aanmerking komen.

4 "Oost-Indische, extracten en acten sedert 1623 tot 1655"

1 stuk

Met tafel, 18e eeuw.

Fol. 1-14 Copie van de "Poincten van reglement en redres van den staat van de Compagnie in Indië", (door Coen, 1623 november); benevens de "poincten van wederlegging".

z.d.

Zie eene andere copie der poincten in Inv. n° 9, fol. 214-220. Naar een afschrift in de collectie Melvill van Carnbee (thans aanwezig in de collectie van aanwinsten van de voormalige Eerste afdeling, toegangsnummer 1.11.01.01, inv. nr. 119gedrukt door Leupe in: Kroniek Historisch Genootschap, Tweede Serie, Negende Jaargang, 1853, p.129; eveneens bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden IV, p. 610-623. Naar een afschrift in het Archief van de kamer Zeeland V.O.-I. Compagnie. NA Den Haag, Stukken van Sweers, Van Vliet c.s. nummer toegang 1.10.78 inv. nr.9, fol. 214-220.

- Fol. 15-16 Copie van het "Kort verhaal van hetgeen door de schepen Den Beer, Orangie en Erasmus op hun tocht langs de kust van China is verricht", geteekend door Isaäc van de Wercke.
  - 1642 maart 10
- **Fol. 17-21** Copie-instructie, door de Heeren Zeventien gearresteerd voor de twee commissarissen van Indië,

waarnaar zij zich in de generale visitatie van de gouvernementen, directiën, comptoiren en residentiën van Indië zullen hebben te reguleeren, d.d. 1626 april 23, gewaarmerkt te Batavia 1642 october 20. Ongedateerd afschrift

Fol. 22-26 Instructie voor Willem van Cuningom, varende met de schepen Groot-Mauritius en Zuid-Holland naar Siam, geteekend door Gouverneur-generaal Coen. 1628 mei 25

Gedrukt bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden V, p. 373.

Fol. 27-36 Copie-memorie van Heeren Zeventien voor Gouverneur-generaal en Raden van Indië betreffende het verhandelde in Den Haag op de zaak van Bantam. Met bijlagen.

1629 november 9

- Fol. 37 Copie-notitie betreffende een jonk met carga, toebehoorend aan Japansche burgers, in juni 1630 van Batavia naar Siam gezeild en aldaar aangeslagen.
- Fol. 38-40 Copie-instructie voor den president Paulus Croocq en den Raad van de schepen Mauritius, Wapen van Hoorn en het jacht Negapatam, gaande van Batavia naar Siam, gegeven te Batavia.

  1631 juni 13
- **Fol. 41-42** Copie-informatie van ingeborenen van het land Manilha betreffende Quelang. 1631 juni 30
- Fol. 43-48 Copie-memorie voor gouverneur Hans Putmans en den Raad van de jachten Catwijck, Der Goes, Grootenbroeck, Zeeburch en Assendelft, gedestineerd naar Tayouan en de kust van China, gegeven te Batavia.

  1632 juni 26
- **Fol. 49-58** Copie-remonstrantie betreffende de stad of negerij van Palymban op Sumatra door Adriaen Sonnius. 1632 november 3
- Fol. 59-72 Copie-instructie voor Hans Putmans, gouverneur en directeur van Compagnie's zaken op de kust van China, en den Raad zoowel in Tayouan als op de vloot, gedestineerd naar genoemde kust.

  1633 juni 1
- Fol. 73-89 Copie-remonstrantie van Arent Gardenijs, gewezen gouverneur en directeur over Compagnie's kasteel, comptoiren en negotiën op de kust van Choromandel, overgegeven aan de Heeren Zeventien.

  1635 januari 26
- **Fol. 90-104**Copie-remonstrantie betreffende den handel op Japan, gesteld voor Heeren Zeventien op het schip 's-Hertogenbosch.

1635 maart 1

Fol.	Instructie voor Jeremias van Vliet, koopman op
105-108	Compagnie's comptoir in Siam, gegeven door het
	opperhoofd in Siam, Joost Schouten.
Fol.	1635 maart 6
109-110	Akte van aanstelling voor Jeremias van Vliet als waarnemend opperhoofd in Siam, gegeven door Joost
109-110	Schouten.
	1635 maart 6
Fol.	Akte van aanstelling voor Jeremias van Vliet als
111-112	waarnemend opperhoofd in Siam, gegeven door Joost
	Schouten.
	1635 maart 10
Fol.	Instructie voor Jeremias van Vliet, koopman op
113-115	Compagnie's comptoir in Siam, gegeven door Joost
	Schouten.
	1636 maart 10
Fol.	Copie-instructie voor den schipper commandeur
116-119	Mathijs Hendricxz. Quast en den raad van de schepen
	Rarop, Noordwijk, Bommel en Warmondt,
	gedestineerd te zeilen van Batavia naar Siam, Tayouan
	en Japan, gegeven te Batavia.
Fol.	1636 mei
120-125	Instructie voor Jeremias van Vliet, opperhoofd over Compagnie's comptoir en commercie in Siam, gegeven
120-123	door Joost Schouten.
	1636 november 30
Fol.	Copie-instructie voor de overheden van het fluitschip
126-127	Den Otter, zeilend van batavia naar Siam, gegeven te
	Batavia.
	1637 april 20
Fol.	Seinbrief voor de retourschepen Wesel, Nieuw
128-130	Haarlem, Nassau, Middelburch, Hof van Holland en
	Hollandia onder het beleid van gouverneur Gysels,
	gegeven door Aerts Gysels.
E 1404 40	1637 december 15
Fol.131-13	2 Instructie voor den opperkoopman Jeremias van Vliet
	en den scheepsraad van het schip Leiden, zeilend van Batavia naar Siam, gegeven te Batavia.
	1638 augustus 23
Fol.	Instructie voor Jeremias van Vliet, opperhoofd, en den
133-143	Raad van Compagnie's comptoir in Siam, gegeven te
	Batavia.
	1638 augustus 23
Fol. 144	Copie-instructie voor de opperhoofden op het jacht
	Waterloose Werve, zeilend van Tayouan naar Siam,
	gegeven in Tayouan door Jan van der Burch.
	1638 december 23
Fol.	Copie-instructie voor den schipper en overheid van de
145-150	jachten Welsingh en Roemerswael, gedestineerd van de

Fol.

151-158

Fol. 159

Fol.

160-161

Fol. 162

Fol.

Fol.

Fol.

Fol. 179-182

Fol. 183

1641 juli 17

Teekening van een bolwerk.

163-164

165-175

176-178

Carimonsche reede naar de eilanden Loura en Timon om te kruisen op de navetten van Maccou, Manilha en elders, gegeven door Philip Lucasz. in het schip 's-Hertogenbosch omtrent Kaap Ratsjada 1639 october 21; fragment van copie-brief van Philip Lucasz. aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1639 october 22 Instructie voor den commandeur en sergeant-majoor Adriaen Anthonisz. en den Raad van het schip Utrecht en de jachten Welsingh, Waterloose Werve en het galjoot De Jager, vertrekkend ter bemachtiging van 's vijands fort en stad Malacca, gegeven te Batavia. 1640 mei 19 Copie-oder voor den opperkoopman Hendrick van Wierga en de verdere scheepsoverheid van de fluiten Dolphijn, Maan en het jacht De kleine Zon, varend van Batavia naar Amboina, gegeven te Batavia. 1641 februari 15 Copie-order, instructie en seinbrief, door den opperkoopman Hendrick van Wierga en den Breeden Raad der fluitschepen Dolfijn, Gulden Maan en het jacht De Zon gemaakt. 1641 februari 17 Copie-seinbrief voor de overheid der fluitschepen Gulden Maan en Jong Zaaier, varend naar Batavia, vastgesteld door den Breeden Raad der schepen. 1641 april 27 Order voor den commissaris Jeremias van Vliet en verdere overheid van de schepen Snouck en Heemskerck, zeilend van Batavia door de straat Palimbangh voorbij Jamby, gegeven te Batavia. 1641 september 4 Instructie voor Jeremias van Vliet, gaande als commissaris naar Siam, gegeven te Batavia. 1641 september 4 Instructie voor den commandeur Dominicus Bouwens en de verdere overheid van de jachten Arnemuyden, Ackersloot, Bredam, Bergen op Zoom, Franicker en De kleine Sterre, varend van Batavia naar Ceylon, gegeven te Batavia. 6141 october 18 Copie-seinbrief voor de opperhoofden van de schepen en jachten 's-Hertogenbosch, Hollandia, Harderwijck, Nieuw Enchuysen, Wassenaer, Egmont, 't Vliegend Hart, de Noordstar, Venlo en Rommerswael mitsgaders die nog zouden mogen volgen, gedurende de voyage naar en voor Goa, gegeven in het schip 's-Hertogenbosch voor Anjer.

Ongedateerd **Fol. 184** Copie-remonstrantie aan Heeren Zeventien van Jacques Specx, gewezen Gouverneur-generaal van Indië, en Philip Lucasz., gewezen Raad van Indië, gouverneur van Amboina, betreffende de onrechtmatige proceduren, gehouden tegen hun zwager Arend Gardenijs door Gouverneur-generaal Brouwer. 1634 augustus Fol. Copie-seinbrief voor de opperhoofden van de schepen 185-189 Amboina, Bergen op Zoom, Harderwijck, Valckenburg, Wassenaer, Uitgeest, Noordstar en het jacht Cleyn Zutphen onder commandeur Jan Dirxz. Galen, zeilend naar Goa, gegeven in het schip Amboina voor Geertruyts-eiland. 1642 augustus 10 Fol. Copie-verantwoording van Joan van Twist op de 190-202 missive, door den vice-gouverneur Jeremias van Vliet geschreven aan Gouverneur-generaal en raden van Indië. 1643 mei 27 Fol. Copie-instructie voor den commissaris en 203-219 opperkoopman Reynier van Tzum, gaande naar Siam, gegeven te Batavia. 1644 mei 2 Fol. Copie-instructie voor Pieter Soury, gaande in 220-225 commissie naar de Pangerans van Palembangh en Jamby, mitsgaders den Jangh de Portuangh van Johor, gegeven te Batavia. 1644 juli 17 Fol. Copie-instructie voor den opperkoopman Arnold de 226-232 Vlamingh van Outshoorn, gaande als commissaris naar de Koningin van Atchien, gegeven te Batavia. 1645 april 27 Fol.233-235Copie-memorie, waarnaar zich Frederik Coyett, opperkoopman; en Hendrick van Seelst, kassier van het kasteel te Batavia, in het administreeren der goederen van Salomon Sweers gelieven te reguleeren. 1645 december 20 Fol. Copie-verhaal van den tocht, tegen de Nanninxse en 236-249 Rombonse Manicabers, op last van Arnold de Vlamingh van Outshoorn, president van Malacca, ondernomen onder de leiding van den opperkoopman Valerius van Gistele; Malacca, 1646 maart 12 Fol. Overzicht, geschreven door Salomon Sweers, van de 250-251 artikelen van het octrooi voor een op te richten Compagnie van Navigatie en negotiatie op Orienten, Asia, Africa en America bezuiden den kreeftskeerkring, door den Keurvorst van Brandenburg Frederick

Hendrick Wilhelm geapprobeerd te 's-Gravenhage.

1647 maart 12

Vergelijk: R. Schück, Brandenburg-Preussens Kolonial-Politik, 1647-1721, p.21.

Fol.	Copie-instructie voor den koopman Zacharias
252-258	Wagenaar, gezant naar de Tartarische regeering over de
	gewonden der stad Canton, gegeven te Batavia.
	1653 juli 28
Fol.	Copie-instructie voor Dirck Schouten, boekhouder van
269-277	de generale boeken der Compagnie, als commissaris
	aan de Koningin van Achien, gegeven te Batavia.
	1655 april 24
Fol.	Fragment van copie-memorie voor Hendrick van
278-279	Seelst, eerste koopman van het kasteel Batavia, als
	commissaris naar den Sousouhounan Mataram,
	gegeven te Batavia.
	1655 october 1
Fol.	Concept van project-artikulen tot oprichting van eene
280-283	Fransche Compagnie van Oost-Indië met Hollandsche
	participatie.

Het laatse artikel in het handschrift van Salomon Sweers. Het project maakt melding van den kardinaal en van den oorlog, door den koning van Frankrijk in Duitschland gevoerd.

Ongedateerd

Fol.	Project-artikulen tot oprichting van eene Algemeene
284-285	Nieuwe Hollandsch-Fransche Compagnie van
	Oost-Indië.
	Ongedateerd
Fol.	Project-artikulen tot oprichting van eene Algemeene
286-288	Nieuwe Hollandsch-Fransche Compagnie van
	Oost-Indië; geschreven door Salomon Sweers.
	Ongedateerd

"Notitiën, missiven en instructiën van Oost-Indische zaken sedert 1602 tot 1644"

1 band

Met tafel, 18e eeuw.

5

- Fol. 1-58 Copie-instructiën, -memoriën, -artikulen en notitiën voor de voyage der schepen onder admiraal Pieter Willemsz. Verhoeff en vice-admiraal François Wittert. 1607 october-1608 mei
- Fol. 60-68 Copie-missive van bewindhebberen der V. O.-I. Compagnie aan admiraal Pieters Willemsz. Verhoeff c.s., 1608 Maart 29; met copie-instructie en copie-memorie, 1608 april 11
- Fol. 69-70 Copie-memorie van Admiraal Pieter Willemsz.
  Verhoeff aan de Raden der schepen Vereenichde
  Leeuw en Griffioen voor Johor.
  1609 februari 25

Fol.71-126 Copie van het Dagregister, gehouden op het kasteel te Batavia.

1636 september 5- 1633 juli 31

Naar het copie-dagregister in het archief der V. O.-I. Compagnie gedrukt bij: Colenbrander, Dagh-Register gehouden int Casteel Batavia, 1631-1634, p. 96-209.

Fol. Copie van het Dagregister, gehouden op het kasteel te 127-185 Batavia.

1644 januari 1-1644 mei 31

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register gehouden int Casteel Batavia, 1643-1644, p. 5-87. Het opschrift "Aanmerkelijke Annotatiën a°. 1644 gehouden in Batavia", is toegevoegd door den eigenaar aanvang 18de eeuw.

Fol. Copie-beschrijving van Japan en Firando; van memoriën betreffende waren en koopmanschappen voor den Japanschen in- en uitvoerhandel; van prijscourant van goederen, getrokken door Coenraedt Cramer, in de jaren 1624-1626 naar Japan gezonden en aldaar door Cornelis van Neyenrode verhandeld; van aanteekenigen betreffende de reizen van Golkonda naar Aleppo, van Goa naar Suratte, van Suratte naar Ormus, benevens betreffende gewicht en geld ter kust van Chormandel.

z.d.

Fol. Copie van het journaal, gehouden door Coenraedt
206-236 Cramer, gecommiteerd van wege de Oostindische
Compagnie uit Firando naar Miacco aan de Keizerlijke
Majesteit en Raden van Japan. Met bijlagen.
1626 augustus 26-1626 november 17

Fol. Copie van het journaal van de zending van Willem
237-279 Jansz. naar Nangasaki, gehouden door Coenraedt
Cramer, 1630 februari 23- 1630 maart, en van het
journaal van twee zendingen naar Nangasaki, gehouden
door Coenraedt Cramer.

1630 augustus 26- 1630 october 16

"Verbalen uyt Oost-Indische advysen. Scheydinge des eylands Ceylon tusschen de Hollanders en Portugesen sedert 1641-1644"

1 band

Tafel, begin 18e eeuw.

Fol. 1-26 Minuut-verbaal uit de adviezen van Guzeratte, Hindustan, Perzië en Mocha, te Batavia ontvangen 1641 november 11-1642 november 3, door Salomon Sweers. z.d.

Gedrukt naar het copie-verbaal in het archief der V. O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1641-1642, p. 181-206. Zie de eindpagina van het minuut-verbaal in NA, Stukken van Sweers, Van Vliet c.s. toegangsnummer 1.10.78, inv. nr. 2, fol. 46.

6

Fol. 27-51 Minuut-verbaal uit de adviezen van de kust van Choromandel, Bengalen en Pegu, te Batavia ontvangen 1641 December 21-1642 november 3, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt naar het copi-verbaal in het archief der V.O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1641-1642, p. 260-308.

Fol. 52-75 Minuut-verbaal uit de adviezen van Ceylon, Goa, Wingurla en de kust van Indië, te Batavia ontvangen 1643 februari 15-1643 december 12, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p.199-227.

Fol.76-107 Minuut-verbaal uit de adviezen van de Kust van Choromandel, Bengalen en Pegu, te Batavia ontvangen 1643 februari 15-1643 december 12, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 244-282.

Fol.108-129 Minuut-verbaal uit de adviezen van Guzeratte, Hindustan, Perzië en Mocha, te Batavia ontvangen 1643 april 27-1643 december 12, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 162-188.

Fol. Minuut-verbaal uit de adviezen van Guzeratte, 130-136 Hindustan, Perzië en Mocha, te Batavia ontvangen

1644 juni 13-1644 juli 22, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 187-188.

Fol. Minuut-verbaal (in copie-redactie) uit de adviezen van 137-154 Guzeratte, Hindustan, Perzië en Mocha, te Batavia ontvangen 1643 december 12-1644 juli 22, door Salomon Sweers.

z.d.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 187-198.

Fol. Minuut-verbaal uit de adviezen van de Kust van 155-166 Choromandel, Bengalen en Pegu, te Batavia ontvangen

1643 december 12- 1644 september 1, door Salomon Sweers.

z.d

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. ?25 - ?95.

Fol. Minuut-verbaal (in copie-redactie) uit de adviezen van 167-205 Ceylon, Goa, Wingurla en de Kust van Indië, te Batavia ontvangen 1643 december 12-1644 september 1, door Salomon Sweers.

z.d.

Naar het minuut-verbaal gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 225 - 243; aldaar staan de aanvullingen uit de copi-redactie gedrukt, p. 305-313.

Fol. 206 - Minuut-verbaal uit de adviezen van Ceylon, Goa,
218 Wingurla en de Kust van Indië, te Batavia ontvangen
1644 april 5-1644 september 1, door Salomon Sweers.

Gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia, 1643-1644, p. 225 - 243.

Fol. Minuut-verbaal uit de adviezen van Ceylon, Goa,
219-259 Wingurla en de Kust van Indië, te Batavia ontvangen
1645 januari 6-1645 juni 8, door Salomon Sweers.
z.d.

Naar het Copie-verbaal in het archief der V.O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam gedrukt bij: De Hullu. Dagh-Register Casteel Batavia, 1644-1645, p. 266 - 308.

7 "Tayouans dagregister, J. van Vliet, Siam, handelinge met Persia en in Souratte sedert 1636 tot 1652."

1 band

Met tafel, 18e eeuw.

Fol. 1-24 Extract uit het dagregister van het comptoir Tayouan. 1636 december 21-1637 december 12 Blijkens aanteekening in dorso bestemd "Voor Siam".

- **Fol. 25-51** Extract uit het dagregister van het comptoir Tayouan. 1639 maart 27-1640 januari 24
- Fol. 52 68Extract uit het dagregister van het comptoir Tayouan, beginnend sedert het vertrek van het schip Waterloose Werve naar Siam.

  1640 januari 29-1641 januari 25
- Fol. 69-87 Copie van het "Cort verhael van 't naturel, eynde der volbrachter tijt ende successie der Coningen van Siam, voor soo veel daer by d'oude historiën bekent zijn", te presenteren aan Gouverneur-generaal Van Diemen: door Jeremias van Vliet gedagteekend op het comptoir Siam.

1640 februari 8

Fol. 88-137 Copie van het "Historiael verhael der sieckte ende dood van Pra Interva Tsiea 22en Coninck in Siam......

......Item hoe den regherenden Coninck Pra Onghsry
......de Croone looslijck geuzurpeert ende zichzelve
in verscheyden saecken nopende de regeringe des Rijcx
gedragen heeft", gedecideerd aan den
Gouverneur-generaal Van Diemen; door Jeremias van
Vliet gedagteekend op het Nederlandsch comptoir in
Judia, de hoofdstad des Koningrijks Siam.
1640 december 31

Zie betreffende de uitgave in Franschen text van dit verhaal: Tiele, Mémoire bibliographique, p. 271.

Fol. Copie-verhaal van de legatie naar Siam, de hervatting van den handel in de Siameesche bocht, het aandoen van Malakka en het visiteeren van het comptoir Jambi, aan Gouverneur-generaal en Raden te presenteren; door Jeremias van Vliet gedagteekend in het jacht Heemskerck ter reede van Batavia.

1642 mei 27

Fol. Copie van het "Kort verhael ende beschryvinge van 't vermaerde eyland Ceylon nopende desselfs vruchtbaerheyt, rijckdommen, conditiën ende humeuren der inwoonderen, mitsgaders hunne godsdienst als haren ommegangh met de vremdelingen, wyders wat gedeelten desselvigen Eylands den Portugees naest eenige jaren harwaerts onder sijn gewelt heeft bekomen ende de inlanders affhandich gegemaaeckt", met copie-attestatie nopende den moord, door de Singaleezen begaan op den commandeur Willem Jacobsz. Coster, d.d. 1640 september 8.

Waarschijnlijk gesteld door Jan Thijssen, president te Batticoloa, blijkens eene mededeeling in het verhaal, dat de schrijver er van in de jaren 1638, 1639 en 1640 gecommitteerd is geweest naat het Hof van den Keizer te Candia.

Fol. Copie-journaal van de zending van Joan Cunaeus ter 200-226 onderhandeling met de Kroon van Perzië, sedert aankomst te Ispahan.

1652 maart 1-1652 mei 25

Dit journaal heeft een andere text dan het dagregister, gehouden door Cornelis Speelman, aanwezig in het arcjhief der V.O. -I. Compagnie en uitgegeven in de Werken van het Historisch genootschap, Derde serie, n°. 26.

Fol. Copie-negotiejournaal van het comptoir Souratte. **228-253**

1634 maart 1-1634 november 30

8 "Het Zuydland, de Oost-en West-Indische Compagniën aangaande"

1 band

Met tafel, 18e eeuw.

Fol. 1-34 Journaal van de voyage naar het Zuidland onder commandeur Abel Jansz. Tasman, gehouden op de Heemskerck.

1642 augustus 17-1643 juni 15

Zie betreffende dit journaal: De handschriften der ontdekkingsreis van Abel Jansz. Tasman, schipper- commandeur, en François Jacobsz. Visscher, opperpiloot-majoor, 1642-1643. (Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde, Nieuwe Reeks, Deel VII); J.E. Heeres. Abel Jansz. Tasmans Journal of his Discovery of Van Diemes Land and New Zealand in 1642 (Amsterdam 1808); R. Posthumus Meyjes. De Reizen van Abel Jansz. Tasman en Franchoys Jacobsz. Visscher ter-nadere ontdekking van het Zuidland in 1642/3 en 1644 (Werken Linschoten-Vereeniging, Deel XVII, 's-Gravenhage 1919), p. LXIV; deze publicaties maken opmerkzaam op de foutieve dateering in bovengenoemd journaal van 8 september 1642 af.

- **Fol. 35-36** Brief van Bewindhebberen der V.O.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam, gecommitteerd in Texel, aan Gouverneur-generaal Specx en Raden van Indië. 1631 november 29
- Fol. 37 Calculatie van de goederen en effecten, onder de respectieve kamers der V.O.-I. Compagnie berustende, waarop de egalisatie zoude moeten worden gedaan. Ongedateerd
- Fol. 38-42 Copie-memorie voor den Gouverneur-generaal Hans Putmans en den Raad van de jachten Catwijck, Der Goes, Grootenbroeck Zeeburch en Assendelft, bestemd naar Tayouan en de kust van China, dewelke tot bevordering van de Compagnie's affaires alsmede voor den Raad in Tayouan dienen zal; gegeven te Batavia. 1632 juni 26
- Fol. 43-83 Minuut-verbaal (in copie-redactie) uit de adviezen van de kust van Choromandel, Bengalen en Pegu, te Batavia ontvangen 1643 februari 15-1643 december 12, door Salomon Sweers.

Naar het minuut-verbaal gedrukt bij: Colenbrander. Dagh-Register Casteel Batavia 1643-1644, p. 244-282.

- **Fol. 84** Aanteekening betreffende Siameesche houtmaten. Ongedateerd
- **Fol. 85-106**Copie-missive van Heeren XVII aan Gouverneur-generaal en Raden van Indië. 1644 september 21

1669 november 15

Fol. Missive van Laurens Pit te Batavia aan Salomon

107-108 Sweers.

Fol. Missive van Laurens Pit te Batavia aan Salomon

109-110 Sweers. 1669 december 15 Missive van Laurens Pit te Batavia aan Salomon Fol. 111-112 Sweers. 1670 november 17 Fol. Copie-extracten uit het missivenboek van de 113-114 Weeskamer te Batavia, d.d. 15 November 1669, geteekend 1671 Januari 27. 1669 november 15 Behoort als bijlage tot een brief van den secretaris der Weeskamer van 27 januari 1671 (aanwezig in Inv. n°. 2, fol. 205-208. Staat van het inkomen en de lasten van de Fol. 115-120 Geoctroyeerde Westindische Compagnie. 1645 Fol. Calculatie van de inkomen en de lasten van Brazilië. 121-122 Ongedateerd Fol. Calculatie ten bewijze, dat de gesloten handel op 123-127 Brazilië voor de W.-I Compagnie profijtelijker is dan de vrije van particulieren tegen recognitie enz.; met aanteekeningen van Jacques Specx, bewindhebber W.-I. Compagnie. Ongedateerd Fol. Bericht van het recht der hoofdparticipanten der W.-I. 128-143 Compagnie tot den gesloten handel, vastgesteld door Bewindhebberen en hoofdparticipanten ter kamer van Zeeland. 1636 Fol. Consideratiën, waarom de W.-I. Compagnie den handel 144-159 dient open te stellen. Tweede deel. Ongedateerd Fol. Project betreffende de regeering in Brazilië, ingeleverd 160-167 door de kamer Groningen. 1643 Fol. Consideratiën op het stuk van de regeering in Brazilië. 168-170 Ongedateerd Fol. Consideratiën betreffende de regeering in Brazilië, 171-176 toegezonden aan Jacques Specx. Ongedateerd Advies van de kamer van West-Friesland der W.-I. Fol. 177-182 Compagnie over de punten 2 en 4 der beschrijving, aan de kamer Amsterdam medegedeeld. 1646 september 24 Fol. Memorie der gerechtigheden, zoo hier te lande als in 183-184 Brazilië aan de W.-I. Compagnie betaald, aan Specx

toegezonden door J.B. Lieffrinck.

Staat van de effecten der W.-I. Compagnie ter kamer

Ongedateerd

Fol. 185

Fol. 186 Consideratiën van commissarissen over de openstelling van den handel in St. Paulo de Loando, Loango en andere plaatsen, langs de kust van Africa gelegen. Ongedateerd Fol. Consideratiën van commissarissen uit de 187-190 hoofdparticipanten van Zeeland en Amsterdam over den handel en het bevaren op St. Paulo de Loando, Loango, kust van Guinea, St.-Thome, Brazilië en Nieuw-Nederland. Ongedateerd Fol. Rapport van commissarissen uit de Bewindhebbers en 191-194 hoofdparticipanten van de W.-I. Compagnie ter kamer Amsterdam tot examinatie van de adviezen, door de verschillende leden overgeleverd, nopende het redres van zaken en middelen van subsistentie en nadere verzekering van de Compagnie. Ongedateerd Fol. Advies van commissarissen over de punten 2 en 4 der 195-198 beschrijving. 1646 Fol. Advies van Bewindhebbers en hoofdparticipanten der 199-202 kamer Amsterdam over de directie, mesnage, redres en subsistentie, gerequireerd voor de W.-I. Compagnie. 1647 Fol. Project, beraamd door de gecommitterden van de 203-207 hoofdparticipanten der W.-I. Compagnie der kamers Amsterdam, Zeeland en West-Friesland, nopende den handel en het varen op Angola, Guinea, St.-Thome, Brazilië en andere plaatsen van de conquesten der voorzegde Compagnie, alles bij provisie. Ongedateerd Fol. Rapport van Maximiliaan Schadee, als kapitein eener 208-211 compagnie vierroers de W.-I. Compagnie in Brazilië gediend hebbend. Ongedateerd Fol. 212 Extract-rapport van kapitein Coin, aan de W.-I. Compagnie gedaan van hetgeen hem gepasseerd is aan Rio St.-Francisco, in de Bahia en Portugal. Ongedateerd Fol.213-221 Extract-resolutiën van Heeren XIX betreffende de voorwaarden van aanneming der Hooge Secrete Raden van Brazilië, 1636 augustus-1640 april, benevens rekwest van Hendrick Hamel en Dirck Codde van der Burch. 1640 januari 9 Fol. Staat der effecten van de W.-I. Compagnie in Brazilië. 222-223 1642 augustus Fol. 224 Aanteekeningen door Jacques Specx uit de Memorie

	van Van der Haghen betreffende de financiën der WI.
	Compagnie in Brazilië.
	Ongedateerd
Fol.	Copie-missive der kamer Amsterdam der WI.
225-228	Compagnie aan den bewindhebber De Laet.
	1646 november 16
Fol. 229	Extract-resolutie van Bewindhebbers en
	hoofdparticipanten van de kamer Amsterdam der WI.
	Compagnie.
	1646 september
Fol.	Memorie tot begrooting der schade, die de WI.
230-233	Compagnie door de Portugeezen in Brazilië geleden
	heeft.
	Ongedateerd
Fol.	Lijst met opgave van de recognitiën enz., door
234-237	particulieren, handelend op Brazilië, aan de WI.
	Compagnie betaald.
	Ongedateerd
Fol.	Aanteekeningen betreffende den staat van dienst van
238-239	Graaf Johan Maurits van Nassau over 1618-1645.
	1618-1648
Fol.	Copie-lijst der officieren, matrozen en soldaten op 's
240-241	lands oorlogschip onder kapitein Cornelis beeckman,
	vastgesteld door de Admiraliteit te Amsterdam.
	1702 januari 10

b STUKKEN VAN FRANÇOIS MANNIS

9 "Brieven en Instructiën"

1 band

Met tafel, 17e eeuw in het handschrift van François Mannis.

Fol. 1-22 Copie-missive van den gewezen Gouverneur-generaal Hendrick Brouwer aan den Gouverneur-generaal Antonio van Diemen, houdend advies op de regeering en directie van Indië; geschreven in het schip Nieuw-Amsterdam bij het Robben-eiland (Kaap de Goede Hoop).

1636 maart 31

In het afschrift foutief gedateerd 1638.

- Fol. 23-28 Copie-missive van Gouverneur-generaal en Raden aan Hans Putmans, gouverneur van Tayouan.
  1636 mei 13
- Fol. 29-38 Copie-missive van Gouverneur-generaal en Raden aan President en Raden van Formosa. (Tayouan). 1649 mei 10
- Fol. 39-48 Copie-missiven van Gouverneur-generaal Van Diemen aan de Rijksraden van Zijne Koninklijke Majesteit in Japan, 1642 Juni 28, en aan de Gouverneurs in Nangasaki.

  1642 juni 28
- **Fol. 49-62** Copie-missiven van Gouverneur-generaal en Raden aan President en Raden van Formosa (Tayouan). 1648 juli 14 en 1648 augustus 3
- **Fol. 63-76** Copie-missive van Gouverneur-generaal en Raden aan President en Raden van Formosa (Tayouan). 1648 juni 9
- **Fol. 77-78** Copie-opgave van koersen en afstanden van plaatsen in en omtrent Azië gelegen, van Japan af te rekenen.
  Ongedateerd
- **Fol. 79-118**Copie-antwoord en verklaring (door François Caron) op verscheidenen vragen, het Japansche Rijk concerneerend, van den directeur-generaal Philip Lucasz.

Gedrukt als: Beschrijvinghe van het machtigh Coninckrijcke Japan door Francoys Caron (Amsterdam 1638), die ook voorkomt in: Begin ende voortgangh van de V.N.G. O.I. Compagnie. Vergelijk: Tiele, Nederl. Bibliographie van Land-en Volkenkunde, p. 58.

- Fol. Copie-remonstrantie van de gelegenheid van Guseratte,
  119-128 Perzië en Arabië, gericht aan Gouverneur-generaal en
  Raden, door Alberto Beckers.
  1642 juli 1
- Fol. Copie-memorie van de manieren, costumen en superstitiën, die de inwoners van Key gebruiken,

geschreven in het jacht Goa. 1624 februari 10 Fol. Copie-memorie van de voyage en koers van Cavite in 133-136 de Philippijnen naar Acapulco. 1639 Fol. Copie-instructie voor Pieter Anthonisz. Overwater, 137-156 president, en Raden van het eiland Formosa, gegeven door François Caron in het kasteel Zeelandia. 1646 november 5 Fol. Copie-instructie voor Arnold de Vlamingh van 157-166 Oudtshoorn, ordinaris Raad van Indië, vertrekkend naar de Molukken, gegeven door Gouverneur-generaal en Raden, 1650 december 22, waarop copie der aanteekeningen van De Vlamingh; copie-commissie voor denzelfde als commissaris naar de Molukken. 1650 december 22 Copie-instructie en seinbrief voor den commandeur Fol. 167-176 Maerten de Fries en den Raad der schepen Meerman en Hillegaersberch, zeilend naar Tayouan, gegeven te Nangasaki 1645 october 16; copie-instructie voor den opperkoopman Cornelis Caesar en den Raade der schepen Henriette en Leeuwerick, zeilende naar Tayouan, gegeven te Nangasaki 1645 october 25/ november 1; copie-instructie voor den opperkoopman Anthony van Brouckhorst, vertrekkende met de schepen De Zwarte Beer en De Gulden Gans over tayouan naar Tonkin, gegeven te Nangasaki 1645 november 7. 1645 Fol. Copie-instructie voor Petrus Blockhovius, gaande naar Japan om den Keizer dankzegging te doen voor het 177-188 pardon aan het volk van het jacht Breskens gedaan, gegeven door Gouverneur-generaal en Raden. 1649 juli 27 Copie-instructie voor Pieter Boreel, extra-ordinaris Fol. 189-200 Raad van Indië, vertrekkende als commissaris naar Malacca, Ceylon, de kust van Mallabar en India, Goa, Wingurla, Suratte, Perzië en Choromandel, tot bekendmaking van het tractaat van tienjarig Bestand tusschen den Koning van Portugal en H. Hoog Mogenden; gegeven door Gouverneur-generaal en Raden. 1642 october 20 Fol. Copie-advies, door Gouverneur-generaal Coen bij zijn 201-222 vertrek naar het vaderland aan Gouverneur-generaal Pieter de Carpentier en Raden van Indië gelaten, gedagteekend 1623 januari 31; copie van de "Poincten van reglement en redres van den staat van de Compagnie van Indië" (door Coen, 1623 november);

copie-order en seinbrief voor de schepen Utrecht enz.,

gegeven door Pieter van den Broecke. 1629 december 22

De inhoud der stukken van Coen is, naar exemplaren in het archief der V. O.-I. Compagnie, gedrukt bij: Colenbrander, Jan Pietersz. Coen, Bescheiden III, p. 288-307, IV, p. 610-623. Zie voorts de noot bij Inv. n°. 4, fol. 1-14.